ÅRSREDOVISNING 2012

VÄRLDSKULTUR MUSEERNA

ETNOGRAFISKA
ÖSTASIATISKA
MEDELHAVET
VÄRLDSKULTUR

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Överintendenten om året som gått **2**
1 Vision och mål **4**
2 Resultatredovisning **5**
2.1 Vårda och förteckna samlingarna **5**
2.1.1 Samlingsvård 5
2.1.2 Utställda och magasinerade föremål 6
2.1.3 Utlån 7
2.1.4 Forskningsprojekt 7
2.1.5 Internationella och nationella samverkansprojekt 8
2.2 Tillgängligöra samlingarna **9**
2.2.1 Fysisk tillgänglighet till samlingarna 9
2.2.2 Digital tillgänglighet till samlingarna 10
2.3 Samverkan nationellt och internationellt **11**
2.3.1 Utställningar 11
2.3.2 Internationella samarbetsavtal 15
2.3.3 Nationell samverkan 15
2.3.4 Internationell samverkan 16
2.4 Ny teknik **17**
2.5 Kunskapsförmedling **18**
2.5.1 Samarbete med universitet och högskolor nationellt 18
2.5.2 Pedagogik 20
2.5.3 Programverksamhet 21
2.6 Jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv **22**
2.6.1 Jämställdhets- och mångfaldsperspektiv 22
2.6.2 Barnperspektiv 22
2.7 Interkulturellt utbyte och samarbete **23**
3 Återrapportering enligt regleringsbrev **24**
3.1 Den unga publiken **24**
3.2 Tillgänglighet **26**
3.3 Besöksutveckling och statistik **27**
3.4 Fastigheter **29**
3.5 Samverkan med andra myndigheter och aktörer **31**
3.6 Ett ökat regionalt perspektiv **31**
3.7 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014 ..... **32**
3.8 Interkulturellt utbyte, demokrati och mänskliga rättigheter **32**
3.9 Bidragsfinansierad verksamhet **33**
3.10 Kompetensförsörjning **34**
3.11 Avgiftsfinansierad verksamhet **35**
4 Ekonomisk redovisning **36**
4.1 Resultaträkning **36**
4.2 Balansräkning **37**
4.3 Anslagsredovisning **39**
4.4 Tilläggsupplysningar och noter **40**
4.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter **47**

Överintendenten om året som gått

Världskulturmuseerna har introducerat ett nytt begrepp i museivärlden - museimiljö! Eller rättare sagt, vår publik har gradvis fått oss att inse, att en verksamhet av den här karaktären behövs. ”Museimiljö” betyder för oss att vi lyckas integrera våra samlingar och vår museiverksamhet med våra fina, sevärda byggnader och tillsammans med våra restauranger och caféer skapa en oförglömlig kulturupplevelse för och med våra besökare. Det är, när vi lyckas vara en plats, som många vuxna, barn och unga har lust att återuppsöka om och om igen – till vardags, under helgerna och på semestern. Museimiljö är både en fysisk plats och en känsla. När det är som bäst, ska summan av mänskliga erfarenheter i tid och rum kännas i varje vrå av museerna, i varje enskild aktivitet, och under hela besöket.

Under 2012 besökte nästan 650 000 personer våra museer, varav mer än 90 000 var barn och unga. Vi har ambitionen att var och en av våra besökare ska få just denna upplevelse - en känsla av gemenskap med alla de människor, som har levt före oss och som lever tillsammans med oss i dag runt om i världen. Vars historier och erfarenheter vi delar och lär av, och som ger oss perspektiv på livet.

Samlingarna är vår naturliga utgångspunkt. De är kärnan i vår verksamhet och ett fysiskt band mellan Sverige och ett stort antal länder runt om i världen. Vi ska tillsammans utveckla kunskap om den globala historien och visa på samband med dagens samhälle och vi ska se till att så många som möjligt deltar i detta ”samtal”. Det är därför viktigt, att samlingarna blir både fysiskt och digitalt tillgängliga. Under året har över 6 000 föremål från magasinen gjorts tillgängliga för publiken, och vi har projekterat för nya ”museimiljöer” i Stockholm och Göteborg där vi siktar på att göra ytterligare cirka 80 000 föremål fysiskt tillgängliga i någon form. Samtidigt har drygt 38 000 föremål blivit digitaliserade, och vi har under året kopplat upp oss mot bland annat Google Art och på så vis markant ökat samlingarnas tillgänglighet i världen.

Utställningar är vårt viktigaste sätt att förmedla essensen av museiverksamhet - föremål som unik källa till världens historia. Under året har vi visat sju stora utställningar och projekterat för ytterligare minst lika många nya utställningar. Samtliga produktioner har skett i samverkan med museer och aktörer nationellt och internationellt, liksom genom samverkan med universitet och högskolor. Det är just genom samarbete med kollegor och experter nationellt och i utlandet, som vi känner att vår verksamhet blir trovärdig.

Både våra historiska och nya museibyggnader är arkitektoniska sevärdheter i sig. Vi anstränger oss därför mycket för att tillgängliggöra fler ytor för publiken. Under året har lokaler renoverats och totalt cirka 600 m² konverterats till publika ytor med attraktiva utställningar i Stockholm och vi projekterar för att ytterligare 1 000 m² på Världskulturmuseet i Göteborg ska bli publika 2015. Då blir denna prisbelönta museibyggnad för första gången helt och hållet använd till museiverksamhet.

Mot slutet av året hejdades vi i våra ambitioner och framtidsplaner. En allvarlig brand och en större vattenläcka inträffade på Etnografiska museet inom loppet av en månad. Men tack vare många års omsorgsfullt arbete i magasin, förebyggande konservering och personalens professionella agerande liksom andra myndigheters snabba hjälpinsatser blev skadorna på föremålen begränsade. Icke desto mindre kommer händelsen att prägla vår verksamhet under lång tid framöver.

Under 2012 har vi fått ett antal nya medarbetare, bland annat genom kulturarvslyftet och vårt kontaktnät har utökats markant både regionalt och internationellt genom olika satsningar.

Sanne Houby-Nielsen

Överintendent
Statens museer för världskultur

1 Vision och mål

Vision

- *Världskulturmuseerna ska bidra till att kulturarvet används som en aktiv kraft i främjandet av en hållbar global utveckling.*

- *Världskulturmuseerna ska vara internationella, attraktiva, trovärdiga, utmanande och aktuella*

Mål

Den vision och de långa mål, som Världskulturmuseerna tidigare har definierat, har haft år 2015 i sikte. Efterhand som det året närmar sig och i takt med förändringar i omvärlden, har ledningen under 2012 sett ett behov att uppdatera och utveckla såväl vision som strategiska mål. Detta arbete kommer att ske löpande under 2013.

Verksamhetsplanen för 2012 har utgått från instruktion och regleringsbrev och samtliga avdelningar och stödfunktioner har haft till uppgift att fullfölja planen hjälp av ett antal interna mål och följande övergripande mål:

- Publikmål 700 000
- Öka antalet besökande barn och ungdom
- Öka barnperspektivet
- Öka tillgänglighet till verksamheten via webben
- Öka den fysiska tillgängligheten till samlingarna
- Förstärka internationella samarbeten
- Öka kunskapen om de samlingar vi förvaltar

2 Resultatredovisning

Myn 1 § Statens museer för världskultur har till uppgift att visa och levandegöra världens kulturer, särskilt kulturer med ursprung utanför Sverige.

Myndigheten ska dokumentera och belysa olika kulturers yttringar och villkor samt kulturmöten och kulturell variation, historiskt och i dagens samhälle, nationellt och internationellt.

Myndigheten ska främja tvärvetenskaplig kunskapsbildning och publik verksamhet i olika former. Förordning (2010:192).

2 § I myndigheten ingår Världskulturmuseet i Göteborg samt Etnografiska museet, Östasiatiska museet och Medelhavsmuseet i Stockholm.

2.1 Vårda och förteckna samlingarna

Myndigheten ska särskilt vårda, förteckna, vetenskapligt bearbeta och utveckla de samlingar som anförtrotts myndigheten.

Mål 2012
Avdelningen Forskning och Samlingars verksamhet ska ske i dialog med relevanta intressenter nationellt och internationellt. Samlingarna ska bedömas och registreras digitalt i text. Kunskapen om samlingarna ska säkras, utvecklas samt vara synlig i det publika utbudet.

2.1.1 Samlingsvård

Under 2012 har förebyggande vård och utställningsverksamhet varit prioriterad. Arbetet med uppordning av föremålssamlingarna har fortsatt från tidigare år genom registrering och positionering av föremål i magasinen. Löpande tillsyn av klimat och skadedjursförekomst har skett via klimatsändare och med hjälp av personal från Anticimex. Ett planerat uppackningsarbete i det s k Båthuset har uppskjutits på grund av omfattande insatser gällande t ex föremålsmontage och iordningställande kopplat till olika utställningssatsningar samt genomgång av ett omfattande skärvmaterial vid svensk Museitjänst i Tumba.

I samband med brand i Etnografiska museets kylrum innehållande 3 900 föremål behövde ca 700 brand- och vattenskadade föremål tas om hand akut för att förhindra ytterligare skador. Det kunde genomföras tack vare stor kraftsamling av personal från hela organisationen. Sanering av föremålen kommer att ske med hjälp av Studio Västsvensk konservering i Göteborg samt med saneringsföretaget Ocab i Stockholm. Ett vattenläckage i museet stora fläktrum inträffade en månad efter branden. Vatten letade sig ned i museibygganden via textilateljé och fotoavdelning till magasinsutrymmen. Vattnet orsakade inga skador på föremål men däremot omfattande skador på golv och väggar samt förstörd fotoutrustning. För att kunna åtgärda skadade vägg- och golvpartier måste ett stort antal föremål med tillhörande förvaringsenheter evakueras från sina ordinarie förvaringsplatser vilket kommer att bli mycket resurskrävande de kommande åren.

Digitalisering
De drygt 6 000 föremål, som utvalts till basutställningen *Magasinet – en etnografisk skattkammare* har varit särskilt prioriterade i digitaliseringsarbetet.

Vid utgången av 2012 hade drygt 65 % (303 242 st) av myndighetens föremål försetts med textinformation i databasen och ca 35 % (162 851 st) med bild. Digitaliseringen av föremålens disposition pågår parallellt och vid årets slut hade ca 48 % (222 082 st) av föremålen position registrerad i databasen. En stor del av arbetet med digitalisering utgör ajourhållning och kvalitetshöjning av den befintliga informationen.

Digitalisering av fotosamlingarna görs till stor del med hjälp av externa resurser. Den största delen utförs av arbetsmarknadsprojektet MediaCopy i Göteborg. Ytterligare en del har gjorts av praktikanter och genom andra arbetsmarknadsåtgärder. Under 2012 har drygt 12 000 bilder digitaliserats.

Digitalisering av arkivmaterial omfattar hittills enbart generalkataloger, accessionskataloger, katalogkort eller liknande förteckningar. Dessa skannas och om möjligt OCR-tolkas texten. Informationen och de skannade dokumenten kopplas sedan till de samlingar, bilder och föremål de beskriver. Under 2012 är det i stort sett bara katalogkort för Världskulturmuseets bildsamlingar som digitaliserats på detta vis vilket skett vid MediaCopy i Göteborg. Drygt 7 000 katalogkort har digitaliserats.

Digitaliserade, registrerade, positionerade och fotograferade föremål

År	Nya poster	Kostnader
2011	56 832 st	6 494 tkr
2012	37 755 st	5 184 tkr

Kommentar
Den fysiska tillgängligheten till föremålssamlingarna för publiken har ökat med 1,4 procentenheter under året, från cirka 2,1 % år 2011 till 3,5 % år 2012. Målet för 2012 var 35 000 nya poster. Resultatet blev 37 755.
Samtidigt har antalet digitalt tillgängliga föremål med text ökat med 2,6 procentenheter från 62,9% 2011 till 65,5% 2012 och för föremål med bild med 1,5 procentenheter från 33,7% 2011 till 35,2 % 2012. Dock tar arbetet med digital föremålsfotografering längre tid än beräknat, då det ställs höga krav på bildkvalitet.

2.1.2 Utställda och magasinerade föremål

Nedan redovisas antalet föremål som tillgängliggjorts utanför magasinen.

- Utställda egen lokal	2012	2011
Etnografiska museet	8 000	2 000
Medelhavsmuseet	4 400	4 500
Östasiatiska museet	2 300	2 300
Världskulturmuseet	1 400	1 000

- Magasinerade	2012	2011
Etnografiska museet	144 000	150 000
Östasiatiska museet	92 000	92 000
Tumba	80 600	80 500
Båthuset Djurgården	30 000	30 000
Ebbe Lieberathsgatan	100 600	101 000

Kommentar
Den största satsningen under året är att 6 000 föremål från Etnografiska museets magasin tillgängliggjorts för publiken i basutställningen *Magasinet - en etnografisk skattkammare*. Därutöver har ytterligare 400 föremål ställts ut på Världskulturmuseet i satsningen *Provrum*. På Medelhavsmuseet och Östasiatiska museet varierade antalet utställda föremål under året. Nya föremål från magasinen ställdes ut i *Korea galleriet* och i utställningen *Etruskerna*, medan andra föremål packades ned som ett led i planeringen av tillfälliga utställningar och basutställningar.

2.1.3 Utlån

	2012	2011
Internationella utlån		
RIME-projektet, Belgien	17	17
Mannheim, Tyskland	3	3
Musée dÁlimentarium	11	11
Villa Schildt Ekenäs Åland	16	-
Nationella utlån		
Göteborgs Stadsmuseum	27	27
Rovdjurscentrum Grönklitt Orsa	18	18
Universeum, Göteborg	1	1
Lödöse museum	45	45
Gbg naturhist. museum	15	15
Kulturen i Lund	3	3
Observatoriemuseet, Stockholm	9	9
Myntkabinettet, Stockholm	4	4
Tekniska museet, Stockholm	3	2
(O)mänskligt, vandringsutst.	23	23
Jamtli, Östersund	10	10
Läckö slott	1	1
Landskrona Museum	18	-
Thomas Cook, Stockholm*	104	-
Judiska Museet, Stockholm	9	-
Totalt	**337**	**189**

*****Utlån Thomas Cook har under året nyregistrats.

Kommentar
Ett mindre antal nyaccessioner har tillförts myndigheten medan utlånen ökat, dels genom nya utlån till museer och utställningar i Landskrona och Stockholm, dels genom nya utlån till Finland.

2.1.4 Forskningsprojekt

Ett antal forskningsinriktade projekt har bedrivits under året, varav tre är nya:

Swedish-Cypriote Research Program in the Swedish Cyprus Collections omfattar skärvor som tidigare inte vetenskapligt analyserats. Majoriteten av det ännu opublicerade keramiska materialet från helgedomen vid Ayia Irini på norra Cypern blev färdigbearbetat under året inför slutpublicering. Drygt 100 000 keramikskärvor har tvättats, sorterats, syrabehandlats och beskrivits. Materialet har visat sig rikt på information om kultbruket i och omkring helgedomen under antiken. Dessutom visar materialet att helgedomen är äldre än vad man tidigare har trott. Forskningen får stor betydelse för synen på Cyperns äldre historia och projektets post doc forskare har presenterat resultaten vid konferenser i Italien, på Cypern, i Danmark och vid svenska universitet. 2012 var det andra året i det 5-åriga forskningsprojektet, som beräknas vara färdigt under andra hälften av 2014 med stöd från Kungliga Vitterhetsakademien och A.G. Leventis Foundation.

Projektet kvinnliga konstnärer i Kina pågår 2012-2013 och avser efterforskning av ytterligare kvinnliga konstnärer för presentation i utställningen *Secret love*. Åtta konstnärer lokaliserades under 2012, varav fem nu finns representerade i utställningen på Östasiatiska museet. Med stöd från Statens Kulturråd.

Sakernas tillstånd – öppningar mot en världskulturell metodutvecklande samlingsforskning är ett flerårigt projekt, som undersöker hävdvunna etnografiska kategoriseringar och praktiker med hjälp av nya teoretiska perspektiv och mångvetenskapliga arbetssätt. Hur utvecklar vi nya och produktiva analytiska ingångar till de samlingar vi förvaltar? Projektet genomförs som två delstudier – en på Etnografiska museet och en på Världskulturmuseet. Slutresultaten avrapporteras 2013 i form av Open access artiklar på myndighetens hemsida samt genom film från det mångvetenskapliga laboratorium som skapats. Finansiering via Statens kulturråd med särskilt avrapportering. Resultaten görs tillgängliga under våren i form av film och artiklar på svenska och engelska.

Projektet försoningsritualer i det postsekulära museet skärskådar de ceremonier som kopplas till repatrieringsärenden. Projektet ingår i ett forskningssamarbete, som bedrivs vid Nordiska museet och Historiska museet. Projektet belyser samlingarnas rörelser mellan, inom och från museerna – alltså ett slags brytpunkter i museipraktiken där särskilt återförandeärenden granskas ur ritual- och materialitetsperspektiv. Finansiering via Vetenskapsrådet, med avrapportering våren 2015.

2.1.5 Internationella och nationella samverkansprojekt

(Se även sid 11, 2.3.1 Utställningar)

Internationella samverkansprojekt
Myndigheten bedriver de flesta samverkansprojekten inom utställningsverksamheten (se sid 11, 2.3.1).
Här redovisas tre övriga nya samverkansprojekt som bedrivs i syfte att förstärka de internationella samarbetena.

American University in Cairo och *University of Bristol*: Forskningssamarbete kring de egyptiska samlingarna har etablerats med prof. Salima Ikram, American University in Cairo, och forskare Aidan Dodson, University of Bristol i samband med projekteringen av en ny basutställning om Egypten på Medelhavsmuseet (se sid 11, 2.3.1).

Comité pour la mémoire et l'histoire de l'esclavage (CPMHE): Franska kulturdepartementet har initierat ett internationellt samarbete och nätverksbygge om Europas roll i den transatlantiska slavhandeln. Under 2012 genomfördes en internationell konferens i Paris för framtida forskning och förmedling där också Sverige ingick. Arbetet ingår som förberedelse för en planerad kommande internationell utställning om slaveriets förutsättningar och medaktörer.

Museum für Völkerkunde och *Ethnologisches Museum*, Berlin: Världskulturmuseerna samarbetar med två tyska museer för att kartlägga det utbyte av fotografier som ägde rum mellan dessa tyska museiinstitutioner och det Etnografiska museet i Göteborg under mellankrigstiden.

Nationella samverkansprojekt
Fyra nya nationella museologiska samverkansprojekt har etablerats under året:

Institutet för språk och folkminnen, Uppsala: Samverkan har skapats med Institutet för språk och folkminnen i nodgruppsmöten om UNESCO-konventionen angående immateriellt kulturarv. Världskulturmuseerna bidrar genom medverkan i nodgruppsmöten till att utforma den framtida tillämpningen av konventionen i Sverige.

Nämnden för hemslöjdsfrågor i samfinansiering med Etnografiska museet: Projektet, *Lack Trä Fjäder – Gränslöst berättande genom material,* skapar en experimentell och gränslös mötesplats mellan hemslöjden och museet via form-, design-, hantverks- och konstutövare via länshemslöjdskonsulenternas verksamheter. Erfarenheterna ska samlas i ett metodkompendium som ger ny inspiration till hemslöjden, skolor och museer.

Centralmuseernas samarbetsråd, Riksförbundet Sveriges museer och Riksantikvarieämbetet i samverkan med Nordiska museet, Världskulturmuseerna och Armémuseum: I en konferens om *Gallringens etik* i oktober samlades ett 90-tal museitjänstemän från hela landet för att diskutera etiska frågor i samband med gallring i samlingarna. Syftet var att skapa riktlinjer för gallring för svenska museer. Resultaten presenterades på Centralmuseernas samarbetsrådsmöte 2013-01-31.

Institutionen för kulturantropologi och etnologi, Uppsala universitet: Samverkan kring föremål från samlingarna har etablerats mellan Världskulturmuseerna, avdelningen Forskning och Samlingar och Institutionen för kulturantropologi och etnologi genom en forskargrupp från Bolivia.

Väsentlig prestation
Myndigheten har under året gjort en rad förebyggande konserveringsinsatser, markant ökat antalet digitaliserade och utställda föremål, ökat antalet utlån regionalt och i världen samt etablerat ett antal nya samverkansprojekt nationellt och internationellt. Ambitionen är att fortsätta denna utveckling även de kommande åren.

2.2 Tillgängligöra samlingarna

Myndigheten ska göra samlingarna tillgängliga för allmänheten och i detta syfte bedriva utställningsverksamhet, pedagogisk verksamhet och annan förmedlingsverksamhet.

Mål 2012
Myndigheten har under 2012 haft som mål att väsentligt öka

- den *fysiska tillgängligheten* till samlingarna för allmänheten
- den *digitala tillgängligheten* till samlingarna för allmänheten

2.2.1 Fysisk tillgänglighet till samlingarna

Tre utställningar har under året bidragit till att ett stort antal föremål från magasinen har blivit fysiskt tillgängliga för publiken och två projekterade basutställningar kommer att tillgängliggöra ytterligare ett stort antal föremål.

Magasinet – en etnografisk skattkammare, Etnografiska museet
Den nya basutställningen är både en närgången utställning om 6 000 betydelseladdade ting i 200 montrar och en berättelse om museers roller och arbetssätt. Till föremålen hör 35 000 bilder, ett tiotal filmer och flera tematiska spår. Materialet ger ingångar till otaliga berättelser, öden, perspektiv och platser. Här uppstår nya sammanhang och associationer. Besökaren kan göra egna upptäcktsfärder inom ramen för en suggestiv gestaltning assisterad av museets kunskaper. Med stöd från Vetenskapsrådet.
Publikundersökning: Omdömet om utställningen är mycket positivt enligt den undersökning som gjorts. 80 % anser scenografin tilltalande, över 80 % att texterna är lättlästa och 71 % att de är intressanta. Närmare 76 % kommer också att rekommendera utställningen för en vän. Närmare 46 % ger utställningen högsta betyg och 33 % ger den näst högsta betyg på en femgradig skala. 98 % av besökarna anser att utställningen är intressant. Där framgår också att trots att många är mycket positiva så tycker 25 % att utställningen inte är lättillgänglig.

Koreanska Galleriet, Östasiatiska Museet
I Östasiatiska museets nya basutställning visas ca 95 föremål (se sid 11, 2.3.1).

Etruskerna, Medelhavsmuseet
Drygt 100 föremål från samlingar i magasinen ingick i utställningen *Etruskerna*. (se sid 11, 2.3.1).

Egypten, Medelhavsmuseet (projektering inför 2014)
Medelhavsmuseets nya basutställning om Egypten har projekterats under året och kommer att gå in i en uppbyggnadsfas under 2013. Uppdraget är att ge nya och aktuella perspektiv på landets långa historia. Arkeologiska fynd, fotografier och filmer ska guida besökaren genom årtusenden i en inspirerande och tankeväckande utställning med människan i fokus. Omkring 1 600 föremål ska illustrera olika aspekter av det egyptiska samhället, från kungaideologi och statens uppbyggnad till det dagliga livet i hemmen och på fälten i Nildalen. I den underjordiska gravkammaren ska museets mumier visas.

VKM 2015, Världskulturmuseet (projektering inför 2015)
Under året har en särskild satsning på vidareutveckling av Världskulturmuseet i Göteborg tagit form. Projektet med arbetsnamn VKM 2015 syftar till att höja kvaliteten i utbudet av museiupplevelser och ska samtidigt bidra till en för myndigheten långsiktigt hållbar ekonomi. Målsättningen är att föremålssamlingen på cirka 100 000 föremål, som för närvarande är placerad i externa magasin, flyttas in i museet och i samspel med byggnad och restaurang skapar en spännande, intressant och unik publik museimiljö. I satsningen följer också att ytterligare 1 000 kvm av museets yta aktiveras för besökare och att hela byggnaden för första gången tas i anspråk för museiverksamhet. En projektorganisation bestående av myndighetsledning, medarbetare, arkitekt, samt representanter från Statens fastighetsverk är tillsatt för att driva projektet. Medarbetare från såväl Stockholm som Göteborg har under workshops och möten med fokus på frågor om innehåll, teknik, tillgänglighet och flytt av föremålssamlingen bidragit med synpunkter och förslag. I samverkan med White arkitekter har en ny disposition som tillgodoser projektets intentioner för museets lokaler utarbetats. Museet kommer att hålla öppet för besökare under hela processen, som beräknas vara fullt genomförd i slutet av 2015.

2.2.2 Digital tillgänglighet till samlingarna

I museernas samlingar finns drygt 450 000 föremål och ca 1 000 000 bilder. Digitaliseringsarbetet omfattar alla myndighetens samlingar såsom föremålssamlingar, bildsamlingar, arkivmaterial och övrig dokumentation av verksamheten.

Myndigheten har under året tagit nya initiativ till att öka den digitala tillgängligheten till samlingarna nationellt och internationellt.

Carlotta
För att hantera den digitala informationen används det egna informationssystemet Carlotta.
Digitaliseringen görs i flera steg. För varje föremål tas ett flertal bilder från olika vinklar och information om förmålets historia, ursprung och användningsområde registreras. Informationen i databasen tillgängliggörs även i webbversion på myndighetens hemsida. Informationen som tas fram levereras kontinuerligt till K-samsök. Under 2012 hade Världskulturmuseerna ca 4 000 besökare varje månad på Webb-Carlotta, vilket motsvarar antalet web-besökare till större länsmuseers digitala samlingar. Det föreligger ingen statistik på antalet besökare som tagit del av informationen via andra tjänster, men enligt uppgift från Riksantikvarieämbetet har söktjänsten Kringla ca 15 000 besökare varje månad.

Google Art
Med 17 medverkande museer lanserade Google sin konst- och föremålsdata Google Art 2011. Det blev snabbt en succé med över 12 miljoner besökare under de tre första månaderna. I projektets andra fas som publicerades 2012 medverkar Världskulturmuseerna tillsammans med sju andra svenska museer. Världskulturmuseerna var bland de allra första museerna som tillgängliggjorde icke västerländsk konst och föremål i Google Art. Sammanlagt medverkar nu 184 institutioner runt om i världen med över 37 000 verk. Världskulturmuseerna är representerade med 152 föremål. Vår medverkan är ett led i att tillgängliggöra samlingarna på digitala platser där många människor befinner sig för att nå en större, bredare och yngre publik.

Virtual Collection of Masterpieces (VCM)
Myndigheten är en av initiativtagarna till det digitala tillgänglighetsprojektet VCM. Det samlar för närvarande drygt 100 museer i Asien och Europa som på frivillig basis laddat upp föremål som de själva definierar som ”Masterpieces”. Den digitala samlingen har vuxit successivt och innehåller idag ca 3 500 föremålsbilder med beskrivningar från samtliga deltagande museer. Dessutom håller ett digitalt barnspår på att utvecklas med utgångspunkt i föremål med bäring på Sidenvägen. Under 2012 ökade besöksfrekvensen på hemsidan med en dryg tredjedel, från ca 32 000 unika besökare 2011 till idag ca 52 000 unika besökare.

Väsentlig prestation
3,5 % av föremålssamlingarna har blivit fysiskt tillgängliga för publiken under året, mot 2,4 % under 2011.
Med de nya, projekterade basutställningarna och museimiljöerna i Stockholm och Göteborg är målet att 20-25 % av samlingarna skall vara fysiskt tillgängliga år 2015. Digitaliseringen av samlingarna ökar och de centrala och viktigaste föremålen bedöms vara tillgängliga år 2015. Deltagande i nya internationella databaser ökar markant samlingarnas tillgänglighet i hela världen jämfört med tidigare.

2.3 Samverkan nationellt och internationellt

Myndigheten ska genom kunskapsuppbyggnad och samarbeten med olika aktörer främja och berika samhällsdebatten inom sitt verksamhetsområde och samverka med museer och andra aktörer nationellt och internationellt för att nå största möjliga geografiska spridning och förankring.

Mål 2012
Myndigheten ska utveckla kontakter nationellt och internationellt i syfte att säkerställa den samlade verksamhetens kvalitet och trovärdighet.

2.3.1 Utställningar

Myndigheten har under året samarbetat med ledande institutioner, museer och experter internationellt och nationellt kring produktionen av utställningar. Totalt har myndigheten öppnat fem stora utställningar, förprojekterat tio nya, stora utställningar, och öppnat ett antal mindre satsningar som inte här redovisas. Två stora, temporära utställningar som öppnade 2011 har fortsatt 2012. Flera publikundersökningar har genomförts i syfte att mäta publikens upplevelse av utställningarna.

Inka – Guldskatter i Bergrummet
Utställningen visades september 2011 - februari 2012 och var resultatet av ett samarbete med kulturministeriet i Peru, 14 museer och institutioner i Lima och runt om i landet. Det var det största utlånet av guldskatter som någonsin beviljats till ett annat land.

Eftersom utställningarna i Bergrummet tillhör de största satsningar Världskulturmuseerna gör har myndigheten utvärderat *Inka* både genom egen publikundersökning och tillsammans med Stockholm Visitors Board AB med hjälp av Sweco Eurofutures AB.

Publikundersökning: Den egna publikundersökningen syftade till att mäta kvaliteten i besöksupplevelsen. Undersökningen, som besvarades av 463 respondenter (91 % svarsfrekvens) visade att 41 % av de svarande tyckte att utställningen var mycket bra och 53 % att den var ganska bra. 92 % skulle rekommendera utställningen till en vän. Ca 54 % tyckte dock att utställningstexterna kunde bli bättre och 25 % hade synpunkter på att skyltningen kunde bli bättre.

Syftet med den externa undersökningen var att beskriva besökarnas sammansättning, hur de skaffat sig information om utställningen, beslutstidpunkt samt uppskatta det turismekonomiska inflödet till stockholmsregionen med anledning av utställningen. Denna fördjupade undersökning fungerar också som kvalitetsmätare på myndighetens egna enklare stickprovsundersökningar. I princip bekräftar den fördjupande undersökningen de demografiska resultat myndigheten fått i stickprovsundersökningarna.

Den externa undersökningen var mycket omfattande och genomfördes på plats i Bergrummet vid 27 olika tillfällen fördelade under hela utställningsperioden. Totalt genomfördes 720 intervjuer. Svarsfrekvensen var ca 95 %. Svaren har viktats med hänsyn till antalet besökare per månad. 108 000 personer besökte utställningen.
Undersökningen belyste: Publikens ålder och kön, besökarnas hemvist, första informationskällan, samtliga informationskällor, beslutstillfälle, om man även besökt utställningen *Kinas terrakottaarmé*, transportmedel till evenemanget, skäl till vistelsen i Stockholm, turisternas resa till Stockholm, turisternas boende, turisternas övriga aktiviteter, turistkronan/dygn, turistekonomisk omsättning samt sysselsättningseffekter till följd av utställningen. Närmare hälften av besökarna var tillresta/turister vilket är bra med tanken på myndighetens nationella uppdrag (Se även sid 31, 3.6). Stora län som Västra Götaland och Skåne hamnar högt upp på listan över representerade län, tillsammans med län i närheten av Stockholm. Utländska besökare utgör en ganska stor del av de tillresta (14%). Främst rör det sig om besökare från Finland. Av de ca 46 000 turisterna så hade 25 % av dessa Inka-utställningen som främsta skäl att besöka Stockholm. Mer allmänna skäl är dock vanligare, men sammantaget är kulturens roll betydande i besöksnäringen och den turistekonomiska effekten av en utställning av Inkas karaktär blir därför betydande.

Afghanistan - mitt i världen, Etnografiska museet
Utställningen ägde rum hösten 2011 t o m våren 2012. Den genomfördes i nära samarbete med Nationalmuseet i Afghanistan, Kabul och Islamiska republiken Afghanistan. Svenska Afghanistankommittén var en engagerad partner under hela perioden. Konceptet togs över från British Museum, London, och informationsmaterial, bl a filmer, från National Geographic, USA. Utställningen hade ett kulturhistoriskt perspektiv på flera tusen år och tog många resurser i anspråk såväl när utställningen hölls öppen som i samband med nedpackning och avslut. Samarbetet med British Museum och National Geographic kommer att fortsatta i andra frågor. Med stöd från Svenska Institutet.

Stories of Mekong River - Challenges and Dreams, Etnografiska museet
Utställningen ger röst åt de människor som bor längs Mekongfloden i Kambodja, Laos och Vietnam. Genom individuella berättelser illustreras de drömmar och utmaningar man upplever i vardagen, där oro för exempelvis miljöförändringar blandas med hopp om bättre möjligheter till utbildning och förutsättningar för ekonomisk utveckling med hjälp av IT-teknik. Utställningen har producerats i samarbete med museer i Kambodja, Laos, Vietnam och är finansierad av SIDA.

Secret Love, Östasiatiska museet 2012 och Världskulturmuseet 2013
Utställningen producerades i samarbete med konstkonsult Selena Yang, Beijing Kina, med verk av kinesiska världsnamn som Gao Brothers, Chi Peng, Ma Liuming och Zhang Yuan. Det är den första stora samtida konstutställningen någonsin på temat identitet, sexualitet och normer och omfattar 150 verk av 27 kinesiska konstnärer. Med utställningen vill museet visa på kraften i den förändring som pågår i det kinesiska samhället och vad det har för betydelse för den enskilda individen. Merparten av konstnärerna som presenteras i Secret Love hör till de yngre generationerna av kineser. De flesta verken är skapade under 2000-talet. I planeringen av utställningen medverkade RFSL Ungdom (Ungdomsförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoner & queeras rättigheter). Med stöd från Statens Kulturråd.

Publikundersökning: Upplevelsen av *Secret Love* och hur man fått information om utställningen utvärderades genom en stickprovsundersökning med 163 respondenter (99 % svarsfrekvens). Ca 22 % av de svarande bedömde utställningen som mycket bra och 47 % att den var bra. 65 % svarar att de tror att de kommer att rekommendera utställningen för en vän. Det är något lägre än vanligt, men samtidigt anser närmare 90 % att de tyckte utställningen var intressant och nästan 60 % att den var lärande. Utställningen hade förhöjd entréavgift 100 kr jämfört med normalt 60 kr. Över 47 % tyckte att utställningen var mycket prisvärd eller prisvärd, men samtidigt tyckte drygt 20 % motsatsen och runt 31 % tyckte varken eller. Reklam- och kommunikationskampanjen för utställningen hade mycket höga observationsvärden i undersökningen.

Koreanska galleriet, Östasiatiska museet
Galleriet är skapat av den koreanska arkitekten Hwang Doojin och är delfinansierat av Korea Foundation (Se sid 15, 2.3.2). Det är tänkt att vara en kontemplativ plats och understryker samtidigt de svensk-koreanska kulturella band, som ligger till grund för de utställda föremålen. Utformningen är genomgående inspirerad av en traditionell koreansk villa. Drygt 95 föremål från De Tre Kungadömenas tid, på 300-talet, fram till sen Joseon-dynasti, i slutet av 1800-talet, visas. Grunden till samlingen baseras bland annat på föremål från kung Gustaf VI Adolf. Samlingen har i många decennier varit en ständig inspirationskälla för svenska konsthantverkare och gett en viktig inblick i koreansk kulturhistoria. Liknande gallerier finns på British Museum i London och på Metropolitan i New York.

Etruskerna i 3D, Medelhavsmuseet
En internationell vandringsutställning om etruskernas konst och kultur visades februari till september och var producerad av stiftelsen Associazione Historia, Viterbo, Italien. Utställningens berättelse kompletterades med etruskiska föremål ur museets samlingar. I utställningen fanns 3D-filmer och interaktiva stationer som hjälpte besökarna att göra virtuella besök i de etruskiska gravkamrarna som idag inte längre är öppna för besökare.

A Day in the World, Världskulturmuseet
En fotoutställning producerad i samarbete med stiftelsen Expressions of Humankind. Utställningen ger besökaren en bild av en vanlig dag på jorden, den 15 maj 2012. Bilderna är valda ur den databas med drygt 100 000 bilder som blev resultatet av ett gigantiskt delaktighetsprojekt, och representerar vardagsliv från världens alla hörn. Resultatet är en mosaik av mångfald, med likheter och skillnader, som får besökarna att reflektera över sin egen vardag.
Med stöd från Stena-stiftelsen.
Publikundersökning: Fotoutställningen får mycket höga betyg, närmare 35 % ger utställningen högsta betyg och 54 % näst högsta betyg i den publikundersökning som gjorts. Värdena för hur intressant och lättillgänglig man anser utställningen vara är mycket höga med resultat närmare 100 %.

Egypten, Medelhavsmuseet (projektering)
Ett forskningssamarbete har inletts kring de egyptiska samlingarna med prof. Salima Ikram, American University in Cairo och forskare Aidan Dodson, University of Bristol. Ett samarbete har även inletts med Swedish Interactive i Norrköping om utvecklingen av ett digitalt mumiebord (se sid 17, 0). Forskarsamverkan har också skett med Karolinska institutet som genomförde planröntgen av ett urval egyptiska mumier.

Afrikanska mästerverk i Bergrummet
Bergrummet 2013 och Världskulturmuseet 2014 (projektering)
Ett samarbete har inletts med Museum of African Art, New York, och nationalmuseet i Nigeria kring en vandringsutställning med några av världens kanske minst kända men mest sofistikerade historiska konstverk. Över 100 brons- och terrakottaskulpturer från 800- till 1400-talet berättar historien om den afrikanska civilisationen Ife, i nuvarande Nigeria. Utställningen har tidigare bl a visats på British Museum i London och ett flertal museer i USA.

50-årsjubileum, Östasiatiska museet (projektering)
Med anledning av firandet av Östasiatiska museets 50-årsjubileum i Tyghuset på Skeppsholmen i maj 2013, projekterades två utställningar, som öppnar 26 maj 2013:

Kungens gåva
Östasiatiska museet vår-sommar-höst 2013
Utställningen berättar om Gustaf VI Adolfs gärning som samlare och kännare av asiatisk konst och hans betydelse för Östasiatiska museets tillkomst. Särskilt visas bredden av kungens samling med tyngdpunkt på samlingen av magnifika kinesiska lackarbeten.

Krigardrottningen och Kinas bronsålder
Östasiatiska museet vår-sommar-höst 2013
I en unik utställning med föremål från sju kinesiska museer i Henan-provinsen berättas om Kinas bronsålder och de första dynastierna. Exceptionella bronsfynd från nya arkeologiska upptäckter visas för första gången utanför Kina. Dessutom visas ett urval av bronser från den legendariska Krigardrottningen Fu Haos grav.

Övriga projekteringar
Samarbete har inletts med Museum Larco(Lima), Peru och med Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul kring två utställningar, som på olika sätt ger perspektiv på västvärldens syn på erotik och kärlek. Utställningarna är tänkta som en uppföljning till *Secret Love*. Diskussioner har även förts med kulturarvsmyndigheterna i Israel och med Institute for Human Evolution University of the Witwatersrand (Johannesburg), Sydafrika omkring möjligheterna att förverkliga två större utställningsprojekt i Bergrummet, och med Centralmuseernas samarbetsråd kring en gemensam utställning i Bergrummet.

Basutställningar

	Kostnader	Investering	Egna föremål	Invigning
Magasinet – en etnografisk skattkammare	6 725 tkr	3 736 tkr	6 000 st	2012-10
Korea	2 285 tkr	3 296 tkr	95 st	2012-02
Totalt	**9 010 tkr**	**7 032 tkr**	**6 095 st**	

Temporära utställningar

	Kostnader	Besökare	Intäkter
Afghanistan (2011-2012)	13 510 tkr	25 541	2 701 tkr
A day in the world[1]	1 391 tkr	6 227	499 tkr
Etruskerna	1 279 tkr	9 218	736 tkr
Inka (2011-2012)	27 045 tkr	108 720	14 476 tkr
Mekong	1 259 tkr	15 598	420 tkr
Secret Love	5 099 tkr	10 160	688 tkr
Totalt	**49 583 tkr**	**172 097**	**16 695 tkr**

Världskulturmuseerna i media
Världskulturmuseerna syntes i media över 2 000 gånger under 2012. Den geografiska spridningen sett per artikel är god i landet. Sett ur perspektivet räckvidd per kanal dominerar dock storstadspressen.

Året har medialt präglats av utställningslanseringar och branden på Etnografiska museet. Antalet artiklar är dock lägre än de två föregående åren (ca 3 000 2011 och 4 000 2010). En minskning var att vänta då vi under året inte haft lanseringar av utställningar i Bergrummet samt haft färre utställningar på Världskulturmuseet i Göteborg än tidigare. Vi har också under året bytt leverantör av mediabevakning och har inte hunnit täcka in all den konst, design och populärhistoriska fackpress vi normalt syns i.

Mediekategorier	
Radio/TV	29
Tryckt press	899
Webb	1 205
Totalt	**2 133**

Källa: Retriever

Topp 10 medier

Dagens nyheter	145
Svenska Dagbladet	97
Göteborgs Posten	59
My Newsdesk	54
Uppsala Nya Tidning	44
Webfinanser	43
Smålandsposten	42
Gefle Dagblad	41
Västerbottenskuriren	37
Södermanlands nyheter	36
Totalt	**598**

Källa: Retriever

Tabellen nedan visar utfall i media per museum och utställning. Räckvidd är en uppskattning av hur många läsare en tidning har eller hur många tittare/lyssnare en sändning haft där företagets varumärke förekommit. Siffrorna kommer från en databas som uppdateras kontinuerligt. Annonsvärdet redovisar vad motsvarande medialt utrymme kostar att köpa som annons (bruttopris).

Världskulturmuseerna	Antal	Räckvidd	Annonsvärde
Inka	7	1111026	668733
Totalt	**7**	**1111026**	**668733**

Etnografiska museet	Antal	Räckvidd	Annonsvärde
Afghanistan	9	2355559	1637401
Etnografiska museet	811	87315221	33471136
Magasinet	53	4331833	2283838
Mekong	2	1042301	377004
Totalt	**875**	**95044914**	**37769379**

Medelhavsmuseet	Antal	Räckvidd	Annonsvärde
Etruskerna	79	10093148	4116479
Medelhavsmuseet	531	60428349	22545474
Totalt	**610**	**70521497**	**26661953**

Östasiatiska Museet	Antal	Räckvidd	Annonsvärde
Korea	42	5880279	1775052
Secret love	99	18048183	8031737
Östasiatiska Museet	292	50660087	21954334
Totalt	**433**	**74588549**	**31761123**

Världskulturmuseet	Antal	Räckvidd	Annonsvärde
A day in the world	91	5981388	3747998
Spelar roll	6	358400	79847
Totalt	**97**	**6339788**	**3827845**

Källa: Retriever

2.3.2 Internationella samarbetsavtal

Två avtal fortsatte under året och ett nytt flerårigt avtal har etablerats.

Koreanska galleriet
Samarbetsavtal sedan 2009 med Korea Foundation, Seoul.

Swedish-Cypriote Research Program in the Swedish Cyprus Collections
Ett tre- till femårigt samarbetsavtal har tecknats med A.G. Leventis Foundation Cypern/London, Riksbankens Jubileumsfond och Kungliga Vitterhetsakademien kring forskning om de svenska Cypernsamlingarna.

Utställningar med nya arkeologiska fynd från Henan-provinsen, Kina, och expertutbyte:
Femårigt samarbetsavtal har tecknats med Henan Administration of Cultural Heritage, Kina.

2.3.3 Nationell samverkan

Myndigheten fortsatte två nationella samverkansprojekt under året och initierade tre nya.

Utställningen *(O)mänskligt – en utställning om skelettsamlare, rasbiologer och normer* har turnerat under året i samverkan mellan Etnografiska museet, Forum för levande historia och Riksutställningar. Utställningen handlar om rasbiologin och dess följder, om diskriminering, normer och människosyn och den belyser en tid då rasbiologiska idéer växte sig starka i Sverige. Utställningen har öppnats i Uppsala, Örebro och Hudiksvall, och öppnar i januari 2013 på Försvarsmuseet i Boden.

Världskulturmuseerna är kontaktpunkt för det svenska nätverket inom Anna Lindh-stiftelsen. Under 2012 genomfördes en seminarieresa med den egyptiska organisationen Development No Borders, som i sin tur genomförde seminarier om den arabiska våren i Malmö, Göteborg, Uppsala och Stockholm. Ett nätverksmöte ägde rum för medlemmarna i nätverket och ett fredsdagsfirande tillsammans med över 20 medlemsorganisationer. Kontinuerliga samverkansmöten har hållits med medlemmar, deltagande i nationella samt internationella konferenser samt rådgivning och hjälp med internationella kontakter för medlemmarna.

I samband med MR-dagarna i november genomfördes ett s.k. TEDx-event vid Världskulturmuseet med bakgrund i temat kulturarv och identitet. Sedan dess ingår Världskulturmuseerna i ett samarbete med bland andra Historiska museet, Hembygdsrörelsen, Nämnden för hemslöjdsfrågor och Riksförbundet Sveriges museer. Under hösten hölls delar av FUISM-konferensen på Medelhavsmuseet. FUISM står för Föreningen för Undervisning på Svenska Museer och samlade pedagoger från hela landet kring temat ”att vara angelägen”.

Myndighetens personalkonferens på våren hölls på Världskulturmuseet med VD för Gothia Towers, chef för den publika verksamheten på Universeum, museichef för Sjöfartsmuseet, museichef för konstmuseet och representant för Göteborgs universitet, projektledare campus Näckrosen som inbjudna föredragshållare. Syftet var att förstå ambitioner och potential i närområdet kring Världskulturmuseet kopplat till projektet VKM 2015.

Tillsammans med Nationalmuseum och Moderna museet kommer Världskulturmuseerna att stå värd för Communicating the Museum 2013 (CTM13). De tre myndigheterna lämnade under 2012, med stöd av Stockholms Visitors Board, in en gemensam ansökan som i internationell konkurrens utföll till vår fördel. CTM13 är en av museivärldens största internationella konferens för kommunikation och marknadsföring. Temat för konferensen blir kreativitet.

2.3.4 Internationell samverkan

Världskulturmuseerna behöll under året sin roll som en aktiv och drivande part inom tre internationella museinätverk.

ASEMUS
Under september deltog personal i en konferens organiserad av Asia-Europe Museum Network (ASEMUS) i Korea. Temat var New and Sustainable Museum Education och samlade ett åttiotal pedagoger från lika många museer i Asien och Europa.

RIME
Myndigheten är ett av tio europeiska museer som deltar i EU-projektet Ethnography Museums and World Cultures (RIME). Projektet har beviljats ca 25 miljoner kronor för perioden 2008-2013 och tillhör de största inom EU:s ramprogram på kulturområdet. Utöver workshops och seminarier med olika teman har det producerats en vandringsutställning som öppnar på Etnografiska hösten 2013.

Stories of Mekong River – Challenges and Dreams
Utställningen öppnade på Etnografiska museet i slutet av april (se sid 11, 2.3.1) och är ett resultat av det sjuåriga biståndsprogrammet Cultural Heritage for Sustainable Development – a program of museum co-operation in Cambodia, Laos, Vietnam and Sweden (MuSEA). Programmet har drivits av myndigheten och har samlat 16 institutioner som samarbetat och utvecklat aktiviter runt kulturarvets roll i främjandet av mänskliga rättigheter och demokrati. Genom åren har omkring 200 personer varit direkt delaktiga i programmets workshops, konferenser, utbytesprogram och utställningsarbete. Över 50 % av dessa har varit kvinnor. I en externa utvärdering av MuSEA kring Stories of Mekong, beskrivs programmet som ”effektivt, nyskapande och hållbart”. Programmet har finansierats av SIDA.

Internationella forskarbesök, gästföreläsare, och studiegrupper
Sammantaget har under året drygt 100 internationella gäster besökt museerna, varav flera har medverkat med föreläsningar i museernas programverksamhet. I urval: Storbritannien: Carol Michaelson (British museum), John Armitage (the British Shohin Association); Aidan Dobson (University of Bristol). Kina: konstnärerna Chi Peng, Yang Guowei, Gao Yuan och Gao Brothers; Ryssland: ett antal kollegor från Pusjkinmuseet; Turkiet: Üstün Reinart, talesperson för The Allianoi Initiatve; Japan: Mika Mori, dotter till dockkonstnären Hatsuko Ohno; Italien: Giovanna Bagnasco Gianni (universitetet i Milano), Luigi Donati (universitetet i Florens), Maurizio Harari, Mr Kazuo Sayama (universitetet i Pavia); USA: James Cuno (Paul Getty museet); Cypern: Natasha Charalambous, Vassos Karageorghis. Ett stort antal kollegor från museer och ministerier i Afghanistan, Peru, Laos, Kambodja, Vietnam har samverkat med myndigheten i samband med utställningsproduktioner rörande dessa länder, och myndigheten har tagit emot ett flertal delegationer från Kina, bl a från Nationalmuseet i Beijing. Drygt 50 besök av nationella och internationella forskare/studiegrupper har fått tillgång och hjälp för studier i myndighetens föremålsmagasin.

Väsentlig prestation
Myndigheten har under året visat sju och projekterat ett tiotal stora utställningar. Samtliga produktioner har skett i samverkan med museer och aktörer internationellt och även nationellt. Enligt publikundersökningar är merparten av publiken mycket nöjda och utställningarna har genererat stort genomslag i media. Myndigheten har fortsatt fyra samverkansprojekt nationellt och internationellt och initierat fyra nya projekt, samt upprätthållit tre internationella nätverk. Museerna har tagit emot ett stort antal studiebesök och involverat gästforskare i den publika verksamheten. Den samlade bedömningen är, att myndigheten har utvecklat kontakter med museer och andra aktörer nationellt och internationellt och därmed berikat samhällsdebatten markant under året.

2.4 Ny teknik

Myndigheten ska använda ny teknik för att utveckla alla delar av verksamheten.

Mål
Myndigheten har under året haft som mål att införa ny teknik på flera områden i syftet att utveckla verksamheten för brukarna.

Ny webbplats
I mars lanserade Världskulturmuseerna sin nya webbplats. Den är en strategisk plattform för Världskulturmuseernas fortsatta utveckling mot att digitalt tillgängliggöra utbudet och nå fler människor nationellt och internationellt. Den nya webben är responsiv och anpassas automatiskt för olika plattformar som t ex mobil och surfplattor. Olika former av digitalt utbud kan också lätt integreras liksom att innehållet lätt kan delas och länkas till olika social media. Webben utgör navet i Världskulturmuseernas kommunikation och kommande satsningar för digitala tjänster.

Sedan den nya webbplatsen lanserades den 7 mars har den besökts av 317 450 unika besökare. Antalet besökare går inte att jämföra med föregående år då den nya webbplatsen är konstruerad på ett annat sätt jämfört med tidigare lösningar.

Med en app in i databasen
Vid besök i den nya basutställningen *Magasinet - en etnografisk skattkammare* finns det möjlighet att som besökare kunna få information direkt ur föremålsdatabasen. Besökaren kan via en s k *app* surfa in i samlingarna på läsplattor som finns till utlån. Detta innebär att man kan få uppdaterad information om de föremål som väcker besökarens intressen. Appen kan även laddas ner utanför museet och besökaren kan fortsätta att studera föremålen och dess ursprung. Besökaren kan även få information vid datorn, läsplattan eller sin smartphone. Via adressen: *magasinet.etnografiskamuseet.se* förvandlas besökaren till virtuell upptäcktsresenär.

Publikundersökning: Användningen av appen har undersökts i en publikundersökning. Ungefär 25 % av de medverkande svarade att de använt appen. Av dessa hade 35 % använt museets surfplatta, 14 % använt museets dator och 5 % använt sin egen smartphone.

Interaktivitet
Interaktiv teknik är ett välbeprövat pedagogiskt verktyg som förmedlar och åskådliggör museernas samlingar och utställningar.

I utställningen Etruskerna användes 3D-teknik som innebar att besökarna kunde erbjudas virtuella besök i de etruskiska gravkamrarna, som idag är stängda för allmänheten.

Med hjälp av en Ipad, projektor och egen fantasi har besökaren själv kunnat färglägga, tolka och omtolka en antik reliefs ursprungliga utseende. Reliefen är från 800-talet f Kr och ursprungligen från Assyrien i nuvarande Irak. Installationen har tagits fram i samarbete med Humanioraverket, studenter från Hyper Island och Medelhavsmuseet.

I samband med projekteringen av en ny basutställning om Egypten på Medelhavsmuseet, har ett samarbete inletts med Visualiseringscenter C och CMIV i Norrköping/Linköping (se ovan utställningar). Projektet tar sin utgångspunkt i den aktuella forskningen inom bildmedicin, visualisering och interaktionsdesign - representerat i ett världsunikt virtuellt obduktionsbord för mumier. Målet är att utveckla ett nytt interaktivt visualiseringsverktyg för forskning och förmedling av kulturhistoria.

2.5 Kunskapsförmedling

Myndigheten ska verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.

Mål 2012
Kunskapen om samlingarna skall utvecklas och ske i dialog med forskarsamhället och förmedlas genom aktiv pedagogik och programverksamhet.

2.5.1 Samarbete med universitet och högskolor nationellt

Genom samarbeten med olika universitet och högskolor har seminarier och visningar samt föredrag och temadagar genomförts, däribland:

Stockholms universitet
I samverkan med Institutionen för orientaliska språk har föredrag hållits på temat kläder och utseende i japansk kultur, japansk konsthistoria och japansk populärkultur. Detta har kombinerats med visningar vid våra museer. Vid Socialantropologiska institutionen hölls i samband med arbetsmarknadsdagen föreläsning på temat ”att arbeta som intendent”. En praktikant från Institutionen för arkeologi och antikens kultur har handletts i våra egyptiska samlingar. För Institutionen för etnologi, religion och genusvetenskap hölls en heldag på temat repatrieringsproblematik, en föreläsning om återförandefrågan i Benin, Nigeria. Även doktorandhandledning har genomförts. En föreläsning inom avsnittet ”kulturarv och bistånd” har genomförts för Konstvetenskapliga institutionen. En intendent har medverkat i seminariet medier och kommunikation på Institutionen för journalistik. En gästföreläsning hölls på Etnografiska museet av prof James Cuno, chef för forskningsfond vid Paul Getty museet, USA, som resultat av samarbete med Institutionen för arkeologi och antikens kultur.

Göteborgs universitet
Vid Institutionen för historiska studier har föreläsningen ”Fallet Ayodhya” inom avsnittet Kulturarvets politik och ideologi genomförts. En student från Institutionen för historiska studier, arkeologi har handletts inför sin C-uppsats och föreläsningar om arkeologi i världen har hållits. Studenter (Globala studier) har föreläst om Göteborgsmuseets föremålssamlingar och två studenter har handletts (International Museum Studies) inför Master Thesis. Elever från Institutionen för kulturvård har fått guidade visningar i magasinet. Hemslöjdsstudenter från Institutionen för kulturvård har föreläst om materiell kultur. En introduktion till forskning i Zambia har genomförts inom kulturantropologi.

Uppsala universitet
Intendenter har medverkat i workshops på Institutionen för idé- och lärdomshistoria respektive Institutet för språk och folkminnen. Föreläsningar samt exkursion för masterstudenter har genomförts på Konstvetenskapliga institutionen och en praktikant vid Institutionen för arkeologi och antik historia har handletts.

Övriga universitet och högskolor
På Institutionen för arkeologi och antikens historia vid Lunds universitet hölls ett seminarium på temat Antikens kultur och samhällsliv: ”Det romerska Libyen”. Myndigheten har vidare haft handledaruppdrag och uppdrag i betygsnämnden vid Linköpings universitet och bedrivit doktorandhandledning vid Södertörns högskola, Baltic and East European Graduate School.

Övriga samarbeten
Styrelseuppdrag inom Advanced Cultural Studies Institute in Sweden. Föredrag på temat En Hälsingegård i den stora vida världen – om globaliserade bildkulturer och den exotiske andre, för Edsbyns bibliotek/Hälsinglands Museum. I samarbete med Pusjkinmuseet i Gori visades ryska jultraditioner på Etnografiska museet. I utställningen Resenärer på Nilen i Villa Schildt i Finland medverkade Medelhavsmuseet med en fotosamling av Ferdinand Boberg samt bidrog med experthjälp till texter och katalog. Expert Aidan Dodson från *University of Bristol* har studerat Medelhavsmuseets mumiekistor. Under Cyperns EU- ordförandeskap har Medelhavsmuseet tillsammans med Cyperns ambassadör bjudit in till en presentation om den Svenska Cypernexpeditionen.

Workshops och konferenser

	Antal		Kostnad	
	2012	2011	2012	2011
Organiserande av workshops, seminarier och konferenser	7	4		
Aktivt deltagande i workshops, seminarier och konferenser	29	35		
Publikationer och publicerade art.	10	18		
			8 526	**7 775**

Kostnaderna är inte direkt jämförbara med prestationerna i tabellen. Kostnaderna är relaterade till intendenternas arbetsinsatser som även inkluderar insatser för utställningar, program, pedagogik mm.

Publikationer

Under året har myndigheten publicerat 10 publikationer. Publikationerna utgör ett viktigt komplement till utställnings- och pedagogisk verksamhet genom att kunskapen om samlingarna och de ämnesområden samlingarna representerar, lever vidare i skrift även efter det att utställningarna visats. Totalt har museerna sålt 3 479 egenproducerade publikationer. Särskilt har årets utställningskataloger sålts i större antal*: Inka* (närmare 1600), *Afghanistan* (654), *Etruskerna* (499), *Secret Love* (279) och *Korea Galleriet* (40) samt mot slutet av året *Nyttan av en halv kalebass* (18).

Egenproducerade sålda kataloger 2012

	Antal	Intäkter
Etnografiska museet	830	46 781
Medelhavsmuseet	657	50 038
Östasiatiska museet	421	66 614
Världskulturmuseet	-	-
Bergrummet	1 571	205 320
Totalt	**3 479**	**368 753**

2.5.2 Pedagogik

Mål 2012
Den pedagogiska verksamheten ska skapa kulturmöten, ge perspektiv på världen och öppna upp för samtal kring frågor inom uppdraget.

Förbokade visningar (totalt):

	Antal	
	2012	2011
Etnografiska museet	311	347
Medelhavsmuseet	243	277
Östasiatiska museet	172	411
Världskulturmuseet	684	1 249
Totalt	**1 587**	**2 284**

Varav förbokade skolvisningar:

	2012		2011	
	antal visn.	antal elever	antal visn.	antal elever
Etnografiska museet	227	4 518	301	5 495
Medelhavsmuseet	220	7 075	255	6 151
Östasiatiska museet	70	1 651	195	2 000
Världskulturmuseet	612	13 004	649	16 225
Totalt	**1 128**	**26 248**	**1 400**	**29 871**

Antalet skolvisningar är lägre i denna tabell än vad som framgår av statistiken som är insänd till Myndigheten för kulturanalys. Detta beror på att skolbesök utan visningar är exkluderade.

Kommentar
Jämfört med 2011 har antalet visningar minskat något över hela linjen vilket kan förklaras med att 2011 var ett sällsynt starkt utställningsår med Vodou på Etnografiska museet och Terrakottarmén i Bergrummet.

På Etnografiska museet kan en ökning av antalet bokade vuxengrupper i relation till antalet skolgrupper noteras. Detta kan förklaras med utställningen *Afghanistan* som i huvudsak lockade en äldre publik. Medelhavsmuseet har genomfört färre visningar, men med större grupper än under 2011. Här kan man dock utläsa en relativt stabil tillströmning till museets skolprogram – vilket sannolikt kan förklaras av den tydliga kopplingen till skolans läroplan. Östasiatiska museets siffror har minskat drastiskt jämfört med 2011 vilket kan förklaras av tidigare nämnda utställning under 2011, *Terrakottaarmén*. Jämför man däremot med tidigare år ser vi en uppåtgående trend vilket dels kan förklaras av det ökade intresset för Kina och Japan från skolorna, dels med utställningen *Secret Love* som genom sin aktualitet och sitt gränsöverskridande tema lockat nya besökare. På Världskulturmuseet är antalet visningar stabilt jämfört med 2011.

2.5.3 Programverksamhet

Mål 2012
Programverksamheten vill koppla ihop museets samlingar med pågående forskning och även lyfta fram dagsaktuella frågor.

Under året har Programverksamhet bl a skett genom samarbete med Svenska Afghanistankommittén kring utställningen *Afghanistan – mitt i världen* som ledde till att nya målgrupper besökte utställning och deltog i programverksamheten. En mindre programrelaterad utställning om indianen och guldolympiern *Jim Thorpe* inom ramen för satsningen Arena Stockholm 2012 lockade en ny, idrottsintresserad publik till Etnografiska museet.

Med 3D-utställningen *Etruskerna* lockade Medelhavsmuseet en ny publik. I anslutning till utställningen genomfördes under våren utsålda föredragsserier på temat Etruskerna bl a i samarbete med Italienska kulturinstitutet som stod för de italienska föreläsarnas arvoden. Under hösten fokuserades programverksamheten kring *Egypten* och nya rön inom egyptologi inför den förestående ombyggnaden av basutställningen.

Östasiatiska museets satsningar i samband med Kinesiska nyåret, temadagar och kulturnatten lockade många besökare. Museet har även samarbetet med Koreanska sällskapet och Adopterade koreaners förening kring Koreanska Galleriet. Höstens utställning *Secret Love* blev en publikframgång med nya målgrupper så som konstintresserade inom bild-och fotokonst och personer med intresse för hbtq-frågor. Introduktionerna till höstens utställning Secret Love tisdagkvällar har lockat mellan 10-25 personer/tillfälle.

Kulturnatten i april var ett populärt evenemang som lockade flertalet besökare. Kulturnatten är ett utmärkt tillfälle att marknadsföra och synliggöra museerna, värva förstagångsbesökare och nå nya målgrupper. På Östasiatiska museet noterades fler manliga än kvinnliga besökare, på Medelhavsmuseet noterades unga utbytesstudenter och på Etnografiska museet medelålders sällskap.

Programpunkter

	Antal program		Antal besökare	
	2012	2011	2012	2011
Etnografiska museet	77	99	2 515	2 000
Medelhavsmuseet	44	44	4 667	10 000
Östasiatiska museet	51	50	6 976	17 000
Världskulturmuseet	88	106	13 333	21 200
Totalt	**260**	**299**	**27 129**	**50 200**

Kostnad för pedagogik, program och visningar

(tkr)	2012	2011
Etnografiska museet	2 302	4 351
Medelhavsmuseet	2 232	5 023
Östasiatiska museet	2 315	5 482
Världskulturmuseet	3 093	5 812
Totalt	**9 942**	**20 668**

Skillnaden mellan åren förklaras främst av att myndigheten har sett över rutinerna avseende inhyrning av timanställd personal samt ändrat ekonomimodell, därmed ej jämförbara siffror mellan åren.

Samlad bedömning
Myndigheten har ökat kunskapen i samverkan med fyra universitet och högskolor i Sverige och bl a förmedlat sin kunskap genom fyra nya utställningskataloger som nått en större publik. Antalet förbokade visningar har minskat något under 2011, medan antalet skolvisningar ligger relativt stabilt. Totalt har drygt 26 000 elever besökt våra museer och bergrummet. Antalet programpunkter håller nästan samma nivå som 2011, medan antalet besökare är väsentligt lägre då Kulturnatten, Terrakottaarmén och Kimono Fusion drog många besökare under 2011. Myndigheten anser att målet för året har uppfyllts.

2.6 Jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv

Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barn-perspektiv.

Mål 2012
Att attrahera besökare under 30 år och bidra till en samhällsutveckling som kännetecknas av jämställdhet, respekt och tolerans och där mångfald tillvaratas som en positiv kraft.

2.6.1 Jämställdhets- och mångfaldsperspektiv

I samband med utställningen Secret Love på Östasiatiska museet genomfördes: en utbildningsdag på temat hbtq-frågor och normkritik, en lärarkväll i samarbete med RFSL Ungdom och Kulturskolan/Unga berättare.

Under hösten lanserades ett nytt programkoncept, *En kväll om*, på Medelhavsmuseet, som blandar föredrag och tematiska *prova-på* aktiviteter med bar och musik. Programkonceptet riktades primärt till en målgrupp av unga vuxna genom samarbeten med olika nätverk. Fryshuset, som bl a driver ett projekt för ensamma mammor, valde Medelhavsmuseets helgverksamhet för att aktivera mammor och barn. En workshop, *Från ökenblues till hiphop*, ägde rum på Etnografiska museet i samarbete med Vox pacis och ABF Syd. Workshopen lockade ungdomar med mångkulturell bakgrund.

2.6.2 Barnperspektiv

BUS-satsningar
I Myndighetens egen barn- och ungdomsstrategin, kallat BUS, poängteras att verksamhet skall ske *för, med* och *av* barn och unga. Under året har sex större eller mindre BUS satsningar genomförts. Ytterligare barn- och ungdomssatsningar se sid 24 (3.1 Den unga publiken).

- Unga hbtq-personers digitala berättelser och två workshops med elever från Hersby gymnasium ingick i planeringen för och genomförandet av utställningen *Secret Love* på Östasiatiska museet.
- I samband med planeringen av nya basutställningen om Egypten på Medelhavsmuseet, med bl a museets åtta egyptiska människomumier, har arbete med fokusgrupper från två stockholmsskolor genomförts avseende prioriteringar och innehåll i den kommande utställningen. Dessutom är ett virtuellt obduktionsbord, en "*Mummy Explorer*" planerad, som ger barn och ungdomar möjlighet att för första gången virtuellt utforska museets mumier på egen hand. Den nya utställningen blir den första basutställning som har barn och familj som en prioriterad målgrupp.
- Till följd av BUS inleddes under året arbetet med att ta fram en strategi och plattform för ett digitalt utbud för och delvis av barn. Ambitionen är att genom internet nå barn i hela landet med innehåll relaterat till världskultur. Utbudet kommer inte kräva ett fysiskt museibesök, men förhoppningsvis stimulera till det. Utbudet börjar utvecklas under 2013 och kommer bland annat att systematiskt länkas till basutställningarna.
- Inom ramen för Skapande skola har Vinstagårdsskolan deltagit i ett projekt på Etnografiska museet om ursprungsfolk i Australien, Amazonas och Arktis.
- Ett rum baserat på barns tematiska föremålsurval har inretts i *Magasinet - en etnografisk skattkammare*.
- *Provrum* är ett dialoggalleri på Världskulturmuseet där mötet mellan besökaren och föremål från samlingarna står i fokus. Här får besökaren på ett lekfullt sätt närma sig föremålen och påverka hur de visas samt skapa egna sammanhang, eller se vad andra tycker. Innehållet i Provrum består av ca 400 föremål från samlingarna fördelade på 11 stationer som bygger på delaktighet med publiken i olika grader. Genom publikens förslag och synpunkter förändras innehållet i rummet kontinuerligt.

Samlad bedömning
Genom att integrera samarbete med barn och unga på ett tidigt stadium i verksamheten säkerställes den s k BUS-certifieringen. Erfarenheterna från dessa samarbeten blir en viktig referenspunkt i arbetet med projektet VKM 2015, där stora delar av ett våningsplan på Världskulturmuseet ska dediceras helt till barn- och ungdomsverksamhet.

2.7 Interkulturellt utbyte och samarbete

Myndigheten ska i sin verksamhet integrera ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Världskulturmuseerna har ambitionen att all verksamhet ska genomsyras av internationella och interkulturella perspektiv. Museernas utbud i form av utställningar, program, forskning och pedagogiska aktiveter spänner kronologiskt över tusentals år av mänskliga kulturella uttryck och olika geografiska områden i hela världen. Det kan utgöras av nedslag i specifika historiska kontexter som i basutställningen om Egypten eller vara en arena för enskilda människors egna bilder av sin vardag, tillgängliggjorda via projektet A Day in the World.

I regleringsbrevet för 2012 fick Världskulturmuseerna i uppdrag att utarbeta en ”strategi för att främja interkulturellt utbyte, demokrati och mänskliga rättigheter”. Uppdraget genomfördes i dialog med övriga centrala museer och redovisades till Kulturdepartementet i september.

Etnografiska museet har samverkat med *Utbildningsradion* och *Romska riksförbundet* i en temadag med anledning av att romerna firat 500 år i Sverige under 2012. I januari hölls traditionsenligt firande av *Kinesiska nyåret* på Östasiatiska museet i samverkan med den kinesiska kommuniteten i Stockholm och höstterminen inleddes med en *Asienfestival* i samverkan med ett antal intressegrupper och föreningar med fokus på Asien. I samband med utställningen Afghanistan på Etnografiska museet genomfördes ett intensivt samarbete med *Svenska Afghanistankommittéen* kring programaktiviteter och kontakter med afghaner i Sverige. På Världskulturmuseet ägde det stora *Eid-firandet* rum för femte året i rad med anledning av fastans avslutning.

3 Återrapportering enligt regleringsbrev

Regeringens kulturpolitiska prioriteringar under mandatperioden är barns och ungas rätt till kultur, kulturarv för framtiden samt förbättrade villkor för den nyskapande kulturen.

3.1 Den unga publiken

Myndigheten ska redovisa den verksamhet som svarar mot den unga publikens behov samt insatser för att öka den unga publiken.

Mål – besökare under 19 år
Barn och unga under 19 år är en starkt prioriterad målgrupp för Världskulturmuseerna och myndigheten har som mål att öka kvaliteten i deras museiupplevelse. Genom att integrera utställningar, café och restaurant till en ny form av levande ”museimiljö” vill myndigheten dessutom attrahera flera barn och unga på vardagar, kvällar och helger.

Barn och ungdomssatsningar
Se även sid 20 (2.6.2 Barnperspektiv)

- Med utgångspunkt i förskolans läroplan har samarbete med två förskolor utvecklat ett program på Etnografiska museet, där barnen på ett lekfullt sätt får utforska världen tillsammans med museets pedagoger.

- Under hösten genomfördes ett samarbete med bokförlaget Semic, Enskede skola och Medelhavsmuseet. Det utarbetades ett barnspår som knöt an till boken *Bronsdolken – den utstötte* av Michelle Paver. Resultatet presenterades vid en gemensam programpunkt på bokmässan i Göteborg med författaren, förlaget, skolklassen och museet. Under höstlovet utgick den pedagogska verksamheten från boken.

- *En dag i mitt liv* är Världskulturmuseets eget tillägg till utställningen *A Day in the World* och har skapats tillsammans med skolelever. Barn och unga från Göteborg visar här bildspel av sitt eget vardagsliv och ger sin bild av världen.

- Program riktade till barnfamiljer har varit regelbundet återkommande under helger och större lov på de tre Stockholmsmuseerna. Familjevisningar med efterföljande skapande verksamhet ofta relaterade till de tillfälliga utställningarna har ägt rum i museernas ateljéer. På Etnografiska museet har teman varit guld, ursprungsfolk, drakar, skelett och rysk jul. På Medelhavsmuseet var teman etruskerna, olympiska spel, bronsdolkens tid, och mumier, och på Östasiatiska museet var teman magiska djur, japanska dockor och lyktfestival.

- På Världskulturmuseet har utställningen *Jordlingar* fortsatt lockat många barn och barnfamiljer. Sedan tidigare riktas betydande delar av programverksamheten vid museet till att främja ungas kulturskapande. Via återkommande aktiviter som *Open mic* och *Urban night* skapas en arena där ungdomar känner sig hemma och uppfattar museet ”som sitt”. Ett annat exempel är genomförandet av det stora ungdomskonventet *Confusion* med utgångspunkt i japansk ungdoms- och populärkultur.

Statistik till myndigheten för Kulturanalys utifrån publikundersökningar och optiska läsare
Idag kräver inte alla ”miljöer” vid museerna att besökare måste passera en kassa och registreras manuellt. Antalet besökare räknas därför med hjälp av optiska läsare i huvudentréerna. För att få en uppfattning om hur många barn och unga som använder museerna skattas antalet med hjälp av flera olika metoder.

Utifrån det totala antalet besökare, som räknas med hjälp av optiska läsare, *estimeras* andelen barn/unga med hjälp av de relativa andelar unga, som erhålls genom publikundersökningar. Dessa görs två gånger per år på uppdrag av Myndigheten för kulturanalys. Utfallet enligt denna mätmetod ses i tabellen nedan.

Antal barn och unga (BoU) under 19 år enl. estimering
(andel BoU i procent i relation till det totale antal besökare enligt optiska läsare (jvf tabell sid 27, 3.3)

	2012	2011
Etnografiska museet	11 631 (10%)	15 750 (9%)
Medelhavsmuseet	22 524 (10%)	23 700 (10%)
Östasiatiska museet	14 088 (18%)	38 180 (23%)
Världskulturmuseet	40 854 (21%)	49 350 (21%)
Bergrummet*	4 074 (13%)	18 672 (10%)
Totalt	**93 171 (14%)**	**145 652**

Tabellen bygger på de siffror, som redovisats till Myndigheten för kulturanalys. I inrapporteringen som sker löpande under året används procentandelen unga från föregående år.

Kommentar
Antalet unga som besökte Världskulturmuseerna 2012 är lägre än 2011. Att färre unga besökt Världskulturmuseerna beror huvudsakligen på att Bergrummet var öppet en kortare tid under 2012 än året innan, endast en och en halv månad jämfört med sex månader. Mätmetodens fördel är, att den skattar antalet besökare i ”museimiljöerna” i stort. Den stora nackdelen är att den bygger på andelen unga från föregående år. Det betyder att den egentligen inte säger något om innevarande års faktiska utfall. Under 2011 redovisade myndigheten drygt 145.000 estimerade besök av barn och unga. Skillnaden mot 2012 beror på att Inka visades under fler månader i Bergrummet under 2011.

Statistik enligt kassasystemet
Myndigheten för också en statistik på antalet besökare via kassasystemen.

I kassasystemen registreras alla besökare som ska besöka de utställningar där det behövs en inträdesbiljett, och i möjligaste mån de som ska besöka miljöer som restaurang, café och butik – miljöer där vi också har utställningar.

Enligt kassasystemet blir utfallet:

Antal (räknade) barn och unga (BoU) under 19 år inklusive skolklasser och antal (räknade) vuxna enl. kassasystem (andel BoU i procent)(jvf. Tabeller på sid 27, 3.3)

Antal	BoU inkl. skolklasser	Vuxna
Etnografiska museet	6 939 (13%)	44 797
Medelhavsmuseet	11 441 (30%)	25 743
Östasiatiska museet	4 753 (15%)	24 971
Världskulturmuseet*	17 217 (45%)	20 914
Bergrummet	4 074 (13%)	26 854
Totalt	**35 633 (25 %)**	**143 279**

*registrering påbörjades den 17 mars 2012

Kommentar
Myndigheten har inte redovisat andel BoU till utställningarna enligt kassasystemet 2011, varför endast 2012 visas i tabellen. Som framgår av tabellen är antalet BoU lägre än antalet BoU baserat på estimeringar, medan andelen BoU i relation till vuxna är betydligt högre. Ett stort antal vuxna besöker museerna i samband med restaurangbesök eller andra verksamheter. Myndigheten satsar därför på att utveckla museimiljöerna (gratis-miljöerna) till att bli mer attraktiva även för den unga publiken.

Väsentlig prestation
I faktiska siffror har 35 633 barn och unga besökt museernas utställningar under 2012 enligt museernas kassasystem. I förhållande till faktiska siffror på antalet vuxna enligt samma kassasystem, är andelen barn/unga till utställningarna 25 %. Och enligt publikundersökningarna estimeras att närmare 100 000 barn och unga har besökt våra museimiljöer, vilket motsvarar 14 % av det totala antalet besökare enligt optiska läsare. Myndigheten kommer att fortsatt utveckla utställningar och museimiljöer till spännande och attraktive platser för barn och unga.

3.2 Tillgänglighet

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Mål
Myndigheten ska vara ett föredöme när det gäller tillgänglighet för besökare samt som arbetsgivare åt personer med funktionsnedsättning. Att undanröja hindren för delaktighet och bekämpa diskriminering är prioriterat i myndighetens tillgänglighetsarbete.

Flera åtgärder har vidtagits för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning under året. Ett seminarium med fokus på fysisk och psykisk tillgänglighet vid museer genomfördes på Etnografiska museet. Deltog gjorde museitjänstemän från hela Stockholm. Frågor som behandlades var bland annat hur vi bemöter personer med psykisk funktionsnedsättning, hur skriva lättläst, hur anpassa webb och hur anpassa museibyggnader för personer med fysiska funktionsnedsättningar.

Initiativ har tagits till att delta i ett nationellt pedagogiskt projekt *Möten med minnen*, för personer som drabbats av demenssjukdom. Samarbetet med Alzheimerfonden kommer att påbörjas under år 2013, men pedagoger har deltagit i initial utbildning under 2012.

På Etnografiska museet genomförs terminsvis särskilda programpunkter riktade till personer med psykiska och fysiska funktionsnedsättningar. Programmen är ett sätt att tillgängliggöra museet och skapa meningsfull fritid och sker i samarbete med Stockholms fritidsförvaltning.

Museerna i Stockholm har försetts med kontrastmarkeringar i trappor och avsatser. Hissar har försetts med nya funktioner som talad information, automatisk öppning och punktskrift.

Webb
Världskulturmuseernas nya webbplats har anpassats enligt internationell, EU och svensk standard för tillgänglighet på webben. Webbplatsen följer överlag WCAG-riktlinjerna 2.0 (Webb Content Accessibility Guidelines). Vi har med webben velat skapa en upplevelse i likhet med museibesöket. Webbplatsen är därför i stora stycken baserad på bilder och navigering via bilder samt åtskiljande färger för de olika museerna. För att avhjälpa de svårigheter detta kan skapa har extra energi lagts på att skapa tydliga länkar i menystrukturen samt att det finns ett utprovat anpassningsverktyg för kontrast, teckenstorlek, radavstånd, typsnitt etc. Vi har ambitionen att använda ett lättbegripligt språk, men webbplatsen är inte strikt enligt klarspråk eller på lättläst svenska. Vi har dock under 2012 påbörjat arbetet med att i ökad utsträckning använda film i vår digitala kommunikation. Avsikten är att öka tillgängligheten bland annat för dem med lässvårigheter.

Vad gäller 24-timmarswebben har vi strävat efter att följa den vägledning som finns i den mån den är tillämplig på en museimyndighet. Vägledningen är i stor utsträckning anpassad för myndigheter av annan karaktär som t ex Skatteverket och Försäkringskassan.

Den nya webbplatsen lanserades endast i sin svenska språkversion under året. Den engelska språkversionen har försenats till 2013 p g a undermålig kvalitet i de översättningar som avropats från tillgängliga ramavtal. Under 2013 kommer myndigheten därför att upphandla egen översättning.

3.3 Besöksutveckling och statistik

Mål
Myndighetens besöksmål för 2012 var 700 000.

Totala antalet besökare till museerna enligt optiska läsare
Optiska fotoceller finns utplacerade vid myndighetens museientréer och räknar *samtliga* in - och utpassager, resultatet divideras sedan med två. Denna siffra ger en bild av alla besökare till museet, såväl till utställningar, som besökare till restaurang/caféer, program, event och liknande. Det föreligger dock en felkälla i och med att museipersonal passerar genom samma fotoceller och därmed påverkar statistiken positivt.

Besökssiffror totalt (optiska läsare)

(tusental)	2012	2011	2010
Etnografiska museet	118	175	115
Medelhavsmuseet	225	237	280
Östasiatiska museet	78	166	233
Världskulturmuseet	196	235	256
Bergrummet*	31	183	241
Totalt	**648**	**996**	**1 125**

*enligt kassasystemet

Kommentar
De tre museer, Etnografiska, Medelhavsmuseet, och Världskulturmuseet, har restaurang med kök och bra lunchfaciliteter, medan Östasiatiska museet endast har café utan kök och varm mat. Myndigheten har ambitionen att även Östasiatiska ska ha restaurangverksamhet.

Totala antalet besökare till museerna enligt kassasystem
Myndigheten för också en statistik på antalet besökare via kassasystemen.

I kassasystemen registreras alla besökare som ska besöka de utställningar där det behövs en inträdesbiljett, och i möjligaste mån de som ska besöka miljöer som restaurang, café och butik – miljöer där vi också har utställningar.

Vuxna besökare enl. kassasystem (räknade)

Antal	2012
Etnografiska museet	44 797
Medelhavsmuseet	25 743
Östasiatiska museet	24 971
Världskulturmuseet	20 914
Bergrummet	26 854
Totalt	**143 279**

Entréintäkter

(tkr)	2012	2011	2010
Etnografiska museet	2 145	2 444	172
Medelhavsmuseet	1 114	1 137	1 487
Östasiatiska museet	1 103	672	587
Världskulturmuseet	758	287	807
Bergrummet	4 007	25 587	33 577
Totalt	**9 127**	**29 455**	**36 630**

Etnografiska museet: Fri entré 2010. Östasiatiska museet: Utställningen Secret Love 2012
Världskulturmuseet: Fri entré 2010 och 2011 (välbesökt betalutst. 2010)
Bergrummet: Terrakottaarmén 2010-2011, Inka 2011-09-t.o.m. 2012-02)

Kommentar
Under 2012 har de tre museerna i Stockholm haft entréavgift till utställningarna (vuxen 60 kr) och i perioder med temporära utställningar förhöjd entréavgift (vuxen 80-120 kr). På museet i Göteborg infördes årskort på 40 kr.

Samlad bedömning
Världskulturmuseerna besöktes under 2012 av 648 000 personer, vilket är lägre än målet på 700 000. Den största enskilda faktorn är att i jämförelse med 2011 då vi visade två utställningar i Bergrummet visades Inka enbart en dryg månad under 2012. Det påverkar statistiken negativt på Östasiatiska museet och Bergrummet. Utställningen *Magasinet – en etnografisk skattkammare* på Etnografiska museet öppnade först i november och hade därför marginell påverkan på årets besökssiffror. Medelhavsmuseet hade något lägre antal besökare än 2011 trots att egyptiska utställningen stängdes för ombyggnad i november och delar av restaurangen på Medelhavsmuseet var stängd under sommaren för ombyggnad. Myndigheten arbetar systematisk för att integrera utställningar med restaurang- och cafémiljöer i syftet att förmedla en levande kultur- och museiupplevelse vid de tidpunkter och på det sätt då stora publikgrupper har möjlighet att besöka museerna.

3.4 Fastigheter

Statens museer för världskultur ska i årsredovisningen specificera museets totala lokalkostnader för 2012.

Mål
Myndighetens samtliga fyra museibyggnader är i sig sevärdheter med stort utvecklingspotential. Målsättningen är att öka museiupplevelsen genom att integrera samlingar och museiverksamhet med byggnaderna på ett attraktivt sätt med känsla för estetik och med hänsyn till byggnadernas speciella karakterer. Samtidig arbetar myndigheten för att öka tillgängligheten för publiken genom att skapa tillgång till större ytor av museibyggnaderna som ett led i att höja museiupplevelsen. Under året har samtliga utställningar designats i samklang med arkitekturen. Erfarenheter från detta arbetssätt tas med in i projektet VKM 2015.

Lokalkostnader, tot. (tkr)

Lokalhyra	56 913
El och uppvärmning	2 638
Reparationer och underhåll	3 572
Övriga driftskostnader	4 171
Totalt	**67 294**

Lokalhyrans fördelning per hyresvärd (tkr)

Statens Fastighetsverk	52 927
GE Real Estate Mölndal KB	2 951
Riksantikvarieämbetet	1 035

Med anledning av omförhandling av hyresavtalen i enlighet med avtal mellan myndigheten och Statens fastighetsverk (SFV) har förnyade hyresavtal tecknats avseende Etnografiska samt Östasiatiska museet under 2012. Hyreshöjningen för Etnografiska museet är 4 823 tkr och hyreshöjningen för Östasiatiska museet är 1 314 tkr. Höjningarna kommer att ske i trappsteg under åren 2012-2016 för Etnografiska museet samt under åren 2013-2015 för Östasiatiska museet. Till dessa höjningar tillkommer årliga indexhöjningar (KPI) med 100 % av hyresbeloppet. I samband med dessa förhandlingar har myndigheten och SFV tagit ett helhetsgrepp, vilket innebär att hyresavtalen för samtliga tre Stockholmsmuseer är sexåriga och kommer att omförhandlas samlat.

Myndigheten samarbetar med Statens fastighetsverk för att minska driftskostnaderna. Åtgärder har vidtagits vid Världskulturmuseet, vilket kommer att minska energiförbrukningen.

Med anledning av den kommande satsning *VKM 2015* på Världskulturmuseet, som innebär att de magasinerade föremålen ska visas i en ny form för museimiljö, kommer hyresavtalet till stor del att sägas upp avseende det externt hyrda magasinet. För detta projekt kommer nyinvesteringar att behöva göras, vilket dock ska finansieras av bl a minskade driftskostnader för externt magasin.

Brand och vattenläcka på Etnografiska museet
Under oktober månad inträffade en brand på Etnografiska museet. Branden uppstod i ett kylmagasin där känsliga föremål förvaras. I en av polisen genomförd undersökning konstateras att branden startat på grund av ett elöverslag i en fukt- och temperaturgivare som varit placerad i kylrummet. I skuldfrågan har polisen inte kunnat fastställa någon ansvarig part.

Under pågående släckinsats utlöstes vattensprinkleranläggningen som bidrog till att minska brandskadorna på föremålen. Av de 3 900 föremålen blev ca 700 föremål vattenskadade och eller brandskadade i olika grad. Övriga föremål blev enbart rökskadade och dessa kan återställas genom vädring.

Under november månad inträffade en vattenläcka på Etnografiska museet. Vattenläckan uppstod i samband med ett renoveringsarbete av museets ventilation, då vatten via ventilationsschakten rann vidare och läckte ut via textilateljén på plan 2 samt till fotoateljén på plan 1 och slutligen vidare ut i stora magasinsutrymmet i källaren.

Med anledning av dessa två incidenter kommer renoveringsinsatser i fastigheten att genomföras av Statens fastighetsverk under 2013. Skadorna på föremål och fastighet till följd av brand och vattenläcka har utöver stora ekonomiska kostnader medfört allvarliga psykiska och andra arbetsrelaterade belastningar för personalen. En serie insatser för att hantera de arbetsrelaterade problemen har genomförts med stöd av företagshälsovården. Myndigheten utreder de ekonomiska konsekvenserna tillsammans med Statens Fastighetsverk och Kammarkollegiet.

Fördelning av lokalytor

På respektive museum fördelas lokalytan på verksamheter enligt följande, där forskning och samlingar även omfattar magasin på museerna. Magasinen i Göteborg ingår inte i Världskulturmuseet. I bilden *VKM 2015* framgår ambitionen att flytta över föremålen från externt magasin in på museet.

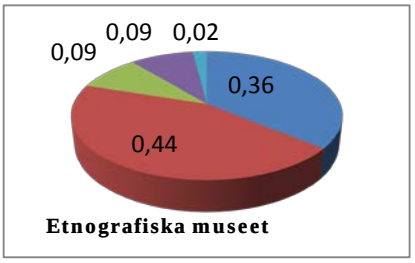

Yta	9 000 kvm
Hyra	12 591 000 kr
Föremål	220 000 st
I utställn.	8 000 st

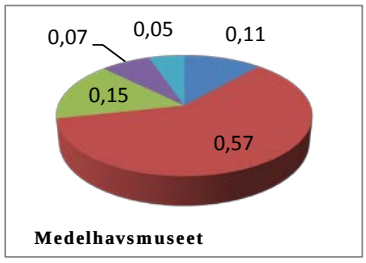

Yta	3 000 kvm
Hyra	8 570 000 kr
Föremål	41 000 st
I utställn.	4 400 st

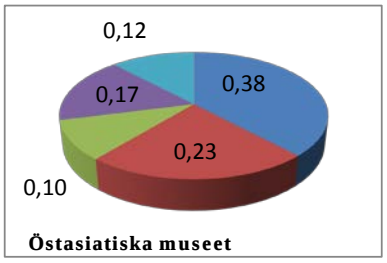

Yta	4 500 kvm
Hyra	6 221 000 kr
Föremål	100 000 st
I utställn.	2 300 st

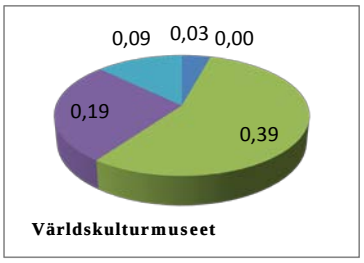

Yta	8 800 kvm
Hyra	28 628 000 kr
Föremål	102 000 st
I utställn.	1 400 st

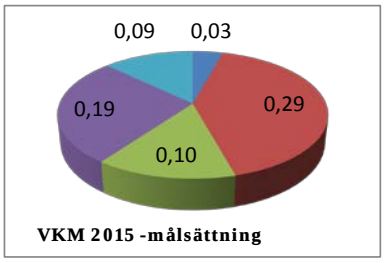

Yta	8 800 kvm
Föremål	102 000 st
I utställn.	*102 000 st*

Forskning- och samlingar	
Utställn. Bas	
Utställn. temporär	
Museimiljö	
Kontor	

Kommentar

Basutställningen *Magasinet – en etnografisk skattkammare* har inretts i lokalytor som sedan Etnografiska museets invigning 1980 använts som lagerutrymme. Ytterligare ca 3-400 kvm ingår därför numera myndighetens publika utbud. Även *Koreanska galleriet* inrymmas på ytor som tidigare var magasin. Projekteringen av VKM 2015 *på* Världskulturmuseet innebär att ytterligare 1 000 kvm av museets yta kommer att aktiveras för besökare och att hela byggnaden för första gången tas i anspråk för museiverksamhet. Det samlade intryck är att et väsentligt större antal kvadratmeter av museerna blir publikt tillgängliga 2015.

Brand och vattenläckan på Etnografiska museet har inneburit allvarliga och starkt negativa konsekvenser för myndighetens verksamhet under slutet av året och dämpar fortsatt den planerade ambitionsnivån.

3.5 Samverkan med andra myndigheter och aktörer

Myndigheten ska lämna en samlad redovisning av genomförda insatser och en bedömning av resultatet av samverkan med andra myndigheter och aktörer, däribland ideella organisationer och andra delar av det civila samhället.

Utöver den redovisning, som ges under 2.3 kan följande aktiviteter nämnas. Under 2012 har Carlotta-nätverket utvecklas och består idag av ett nätverk med databasansvariga från flera olika museer i Sverige. Gruppen träffas 2-3 gånger per år och planerar och beslutar hur utvecklingen av Carlotta ska ske. Myndigheten deltar i K-samsök och deltar i samarbeten och användarmöten.

I en samproduktion mellan Etnografiska museet, Forum för levande historia och Riksutställningar har utställningen *(O)mänskligt – en utställning om skelettsamlare, rasbiologer och normer* satts upp. Utställningen berättar om en tid då rasbiologiska idéer växte sig starka i Sverige. Frågor som diskriminering, normer och människosyn tas upp och utställningen har varit på turné under hela året och har i dagsläget setts av ca 20 000 skolungdomar.

Initiativ har tagits till att delta i ett nationellt pedagogiskt projekt, *Möten med minnen*, för personer som drabbats av demenssjukdom. Ett samarbete har inletts med Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul kring ett utställningsprojekt om *Harem* med inlån av föremål från museisamlingar i Turkiet

Myndigheten har skrivit avtal avseende kvalificerat ekonomiadministrativt stöd med Statens servicecenter och samarbetet kommer att fortsätta även kommande år. Myndigheten samarbetar sedan flera år tillbaks med Kammarkollegiet i samband med in- och utlån av föremål samt temporära utställningar. Kammarkollegiet förvaltar tre av myndighetens stiftelser.

3.6 Ett ökat regionalt perspektiv

Myndigheten ska i särskilt uppdrag redovisa hur myndigheten utifrån ett regionalt perspektiv avser utveckla sitt arbete för att verksamheten i högre utsträckning ska ge effekter i hela landet.

Myndigheten har i en rapport till Kulturdepartementet Dnr 651/2012 identifierat särskilda behov och potentialer att utveckla verksamheten för att den ska ge effekter i hela landet. Enligt rapporten har Världskulturmuseets verksamhet medfört kontakter med västsvenska kulturinstitutioner, organisationer och näringsliv, samtidig som den primärt har riktat sig till besökare i närregionen. Ambitionen är att öka antalet museibesökare från hela landet till museerna i såväl Stockholm som Göteborg. Samarbetet med regionala aktörer är viktigt för verksamheten. Med ny teknik kan pågående seminarier och konferenser streamas och ljudfiler från exempelvis föredrag kan läggas ut på webben, där även samarbeten med forskare publiceras. Digitala utställningar och webbvisningar kommer att tas fram för att öka tillgängligheten regionalt. Flertalet av utställningarna, programmen och övriga produktioner är resultat av samarbeten med universitet, högskolor och kulturarvsinstitutioner i hela landet. Ambition är även att initiera och formalisera samarbeten med flera internationella nätverk, liksom landstäckande myndigheter, i syfte att utveckla verksamheten och finna nya former att tillgängliggöra och nå ut i hela landet.

3.7 Umeå Europas kulturhuvudstad 2014

Myndigheten ska i dialog med Umeå kommun se över möjligheter att medverka inför och under Umeå Europas kultur-huvudstad 2014.

Myndigheten arbetar för att utställningen *Secret Love - en utställning om tabubelagd kärlek* ska sättas upp i samband med att Umeå blir Europas kulturhuvudstad 2014.

3.8 Interkulturellt utbyte, demokrati och mänskliga rättigheter

Myndigheten är en viktig resurs för arbetet med att främja interkulturellt utbyte, demokrati och mänskliga rättigheter i samhället och ska mot bakgrund av detta utarbeta en strategi för hur arbetet med mångfaldsfrågor kan genomsyra statliga museer och kulturinstitutioner. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Forum för levande historia och det civila samhället.

Uppdraget att utarbeta en ”strategi för att främja interkulturellt utbyte, demokrati och mänskliga rättigheter” genomfördes i kontinuerlig kontakt med Forum för Levande Historia och i dialog med övriga centrala museer. Strategin redovisades till Kulturdepartementet i september. Förslaget tar sin utgångspunkt i museernas roll som offentliga, publika, institutioner och de särskilda krav detta ställer på att uppfylla lagstiftningens intentioner. För att realisera ett mångfaldsarbete som genomsyrar institutionerna och som resulterar i ett utvecklat publikt utbud krävs systematiskt erfarenhetsutbyte och delande av goda konkreta exempel. Här förordar strategin att Centralmuseernas samarbetsråd bör få en nyckelroll som motor och koordinator.

3.9 Bidragsfinansierad verksamhet

Av årsredovisningen ska fördelningen av bidragsintäkterna mellan statliga bidrag, bidrag från mellanstatliga organ respektive icke-statliga bidrag framgå.

Fördelningen av bidragsintäkterna mellan statliga bidrag, bidrag från mellanstatliga organ respektive icke-statliga bidrag har skett enligt nedan. Sponsring har ej förekommit 2012.

Statliga bidragsgivare		
Access anst.	50 599	Anst. Stöd
Arbetsförm.	588 348	Trygghetsanst.
Kammarkollegiet	25 000	Öppet magasin, basutställning Etnografiska museet invign 2012-10
Kulturrådet	90 558	Samlingsetik
SIDA	13 758	Proj Swe
SIDA	1 374 826	SIDA, Mekong-projektet
Statens kulturråd	385 000	Sakernas tillstånd, forskn. proj.
Statens kulturråd	229 600	Secret Love, utst. Östasiatiska museet invign 2012-09
Svenska Institutet	232 380	Utst. bidrag
Svenska Institutet	50 000	Afghanistanutställningen, Etnografiska museet
Unesco	58 582	Nystartsbidr.
Utb. dep.	33 823	Utb.bidr.
Utrikesdepartementet	325 000	Anna Lindh nätverket
Vetenskapsrådet	500 000	Samlingarnas dynamik, forskn. proj.
Utomstatliga bidragsgivare		
Anna Lindh Euro Foundation	138 062	Anna Lindh nätverket
Euro foundation	54 747	Anna Lindh nätverket
Göteborg stad	35 000	Anna Lindh nätverket
Göteborg stad	120 000	Paracas stiftelsen, hemsida
Koninklijk Museum Midden Afrika	114 859	RIME utställning, samarbetsprojek inom EU
Korea Foundation	357 371	Utställning Östasiatiska museet
Kungl. Vetenskapsrådet	323 000	Öppet magasin, basuts. Etnografiska museet 2012-10
Kungliga hvitfeldska stift.	30 000	Världskulturmuseet utst.
Leventis Foundation	59 179	Postdoc tjänst
Nordisk kulturfond	120 492	Projektbidrg
Stena Stiftelsen	250 000	Utställningen A day in the world, Världskulturmuseet
Stockholm stad	3 000	Pedagogikprojekt Etnografiska museet
Stockholm stad	2 000	Pedagogikprojekt Etnografiska museet
Vitterhetsakademien	250 000	Postdoc tjänst
	5 815 184	

3.10 Kompetensförsörjning

Myndigheten ska redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses.
I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Mål
Myndighetens generella mål för kompetensförsörjning och kompetensutveckling är att inom sin organisation ha tillräckligt kvalificerad kompetens, såväl lednings- och kärnkompetens som inom administration, för att bedriva en verksamhet med hög kvalitet.

Kompetensen har förstärkts under året, genom olika insatser. Medarbetare har genomgått olika utbildningar, kurser och konferenser inom sina respektive verksamhetsområden. Studieresor har även genomförts såväl nationellt som internationellt.
Dessutom har samtliga chefer och arbetsmiljöombud fått en grundläggande arbetsmiljöutbildning.
Temporärt under hösten har två HR-konsulter anlitats för att upprätthålla och säkerställa kvaliteten i det löpande arbete inom rekrytering, anställning och arbetsmiljö.
Kompetensförstärkning genom rekrytering inom kärnverksamheten och administration, sex respektive tre nya medarbetare har anställts.
Under hösten påbörjades rekryteringsprocessen för att anställa HR-chef.
Ekonomiadministrationen har förstärkt kompetensen genom utbildning inom statsredovisning.
Inom kulturarvslyftet har myndigheten ansökt om att tio personer kan få placering vid marknadsföringsenheten, vaktmästeri samt förstärkning av digitaliseringsarbetet. En person har fått en utvecklingsanställning med start januari 2013 och två personer har under senhösten 2012 påbörjat sin introduktionspraktik inom ramen för sin utvecklingsanställning. Men anledning av brand och efter vattenskada vid Etnografiska museet har tre utvecklingssanställningar senarelagts på grund av platsbrist och saneringsarbetet.

3.11 Avgiftsfinansierad verksamhet

Myndigheten ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet enligt ovanstående indelning.

Butiker
På våra museer finns det butiker av olika storlek. Butikerna är en viktig del av besöksupplevelsen och komplement till våra museer och varorna som säljs skall komplettera såväl basutbudet som de temporära utställningarna. Den butik som även i år har högst omsättning är butiken på Medelhavsmuseet. Butiksintäkterna följer i stort sett museernas publikssiffror, som minskat med 35%. Butikernas kostnader ligger däremot relativt stilla vilket medför problem att uppnå det nollresultat som är butikernas mål.

Under åren 2010 samt 2011 har butikerna genererat ett överskott och den ökade omsättningen kan förklaras av att myndigheten har haft flera större publikdragande temporära utställningar som även lockat besökarna till köp i våra butiker. Under 2012 gick två stora utställningar ner under början av året och årets två stora publikdragare hade vernissage under hösten. Detta är orsaken till att butiksverksamheten inte har haft möjlighet att upprätthålla omsättningen på en nivå så att verksamheten går +/- 0. Underskottet blir -376 tkr för 2012. I syfte att långsiktigt säkra en ekonomi i balans har personalkostnaderna minskats under året samt att ett förslag till översyn av butiksverksamheten tagits fram.

Verksamhet	**+/- t.o.m. 2010**	**+/- 2011**	**Int. 2012**	**Kostn. 2012**	**+/- 2012**	**Ack. +/- utgå. 2012**
Försäljn. av varor	-213	314	2 753	3 129	-376	-275
Undersökn, utredn. andra tjänster	0	0	0	0	0	0
Bergrumsverksamheten	13 134	-3 448	4 007	4 449	-442	9 244
Summa	**12 921**	**-3 134**	**6 760**	**7 578**	**-818**	**8 969**
Övrig avgiftsbelagd verksamhet						
Entréer och visningar			6 917			
Övrigt			4 436			
Summa			**11 353**			

4 Ekonomisk redovisning

4.1 Resultaträkning

(tkr)	Not	2012	2011
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	148 725	152 549
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	20 866	45 741
Intäkter av bidrag		5 815	9 606
Finansiella intäkter	3	402	693
Summa		**175 808**	**208 589**
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-63 368	-70 817
Kostnader för lokaler		-63 123	-64 786
Övriga driftkostnader	5	-36 447	-59 130
Finansiella kostnader	6	-787	-1 050
Avskrivningar och nedskrivningar	9-11	-13 243	-13 751
Summa		**-176 968**	**-209 534**
Verksamhetsutfall		**-1 160**	**-945**
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	7	82	0
Lämnade bidrag		-82	0
Saldo		**0**	**0**
Årets kapitalförändring	8	**-1 160**	**-945**

4.2 Balansräkning

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	9	0	168
Summa		**0**	**168**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10	12 096	12 696
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	11	32 025	37 372
Summa		**44 121**	**50 068**
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		1 346	1 511
Summa		**1 346**	**1 511**
Fordringar			
Kundfordringar		1 189	1 479
Fordringar hos andra myndigheter	12	2 576	6 616
Övriga fordringar		62	57
Summa		**3 827**	**8 152**
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	13	14 504	17 287
Upplupna bidragsintäkter	14	77	81
Övriga upplupna intäkter	15	0	98
Summa		**14 581**	**17 466**
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	-5 160	-1 614
Summa		**-5 160**	**-1 614**
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		19 173	19 963
Kassa och bank		113	261
Summa		**19 286**	**20 224**
SUMMA TILLGÅNGAR		**78 001**	**95 975**

(tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	17	41	41
Donationskapital		528	528
Balanserad kapitalförändring	18	13 670	14 615
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	8	-1 160	-945
Summa		**13 079**	**14 239**
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	29	143
Övriga avsättningar	20	699	1 550
Summa		**728**	**1 693**
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21,22	40 913	50 236
Skulder till andra myndigheter	23	1 957	3 467
Leverantörsskulder		5 619	7 875
Övriga skulder	24	1 008	1 389
Summa		**49 497**	**62 967**
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	25	6 532	6 171
Oförbrukade bidrag	26	8 165	10 764
Övriga förutbetalda intäkter	27	0	141
Summa		**14 697**	**17 076**
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		**78 001**	**95 975**
Ansvarsförbindelser			
Statliga garantier för lån och krediter		0	0
Övriga ansvarsförbindelser		0	0

4.3 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över-förings-belopp	Årets till-delning enl. regl. brev	Omdispo-nerade anslags-belopp	Indrag-ning	Totalt disponi-belt belopp	Utgifter	Utgående över-förings-belopp
Uo 17 anslag 8:1 Ramanslag Anslagets benämning ap. 4 Statens museer för världskultur	28	3 977	152 271	0	0	156 248	-149 324	6 924
3 procent av årets tilldelning får behållas som anslagssparande. Anslagskredit på 4.568 tkr är inte utnyttjad.								
Summa		**3 977**	**152 271**	**0**	**0**	**156 248**	**-149 324**	**6 924**

4.4 Tilläggsupplysningar och noter

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper
Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF tillämpar myndigheten brytdagen den 4 januari. Brytdagen föregående år var den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter. Motsvarande beloppsgräns föregående år var 9 tkr.

Kostnadsmässig anslagsavräkning
Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr. o. m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2011, 2 363 tkr, har år 2012 minskat med 599 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar
Som anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 20 tkr. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer
5 år	Immateriella anläggningstillgångar
10 år	Maskiner och inventarier
15 år	Förbättring fastighet, lagerhyllor
30 år	Investering i fastighet

Omsättningstillgångar
Fordringar har tagits upp till det belopp som de efter individuell prövning beräknas bli betalda.

Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip. Varulagret värderas till 1 346 tkr. Det inventerade lagervärdet har nedskrivits för 165 tkr.

Skulder
Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Upphandling
Myndigheten har under året genomför ett flertal ramavtalsupphandlingar och avtal har tecknats avseende värdertransporter (föremålstransport), formgivare, bildarkivarie, ljussättningskonsulter och snickeritjänster. Ett flertal upphandlingar har skett genom en andra konkurrensutsättning från Kammarkollegiets ramavtal avseende IT/telefoni. En omfattande konkurrensutsättning gjordes med anledning av myndighetens behov att ersätta telefonin och avtal finns idag tecknade.

Revisionen har uppmärksammat myndigheten om att det samlade värdet per leverantör, inom följande områden, har inneburit att upphandling enligt LOU skulle skett i stället för dirketupphandlingar: Inhyrning av personal, ljusdesign (ramavtal finns fr.o.m. 2013), larm Sthlm, teknisk montage (ramavtal finns fr.o.m. 2013), resebyråtjänster (ny rutin fr.o.m. 2013) samt annonseringstjänst i dagspress.

Miljöledning

Statens museer för världskultur ska tillämpa miljöledningssystem i syfte att integrera miljöhänsyn i verksamheterna. Varje år redovisas miljöarbetets resultat till Naturvårdsverket enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.

Myndigheten ska bidra till att kulturarvet används som en aktiv kraft i främjandet av en hållbar global utveckling och framhålla hållbarhetsfrågan i museimiljön och utställningarna. Under året har en ny myndighetsövergripande miljöutredning genomförts. Miljöutredningen ligger till grund för den handlingsplan som kommer att styra myndighetens fortsatta miljöarbete. Vidare har en ny myndighetsgemensam miljöpolicy utarbetats.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Överintendent Sanne Houby-Nielsen	911 tkr

”Överintendenten har inga andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller som styrelseledamot i aktiebolag.”

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2012	2011
Totalt	4,68	2,63
Andel 60 dagar eller mer	57,85	36,47
Kvinnor	5,06	3,00
Män	4,22	2,20
Anställda - 29 år*		
Anställda - 49 år	4,86	2,33
Anställda 50 år -	4,18	3,09

*Sjukfrånvaron för anställda upp till 29 år lämnas inte om antalet anställda i gruppen är högst 10 personer eller om uppgiften kan hänföras tll en viss individ

(tkr)

	2012	2011
Not 1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	148 725	152 549
Summa	**148 725**	**152 549**

Summa "Intäkter av anslag" (148 725 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter" (149 324 tkr) på anslaget UO 17 8:1 AP 4 Statens museer för världskultur. Skillnaden (599 tkr) beror på minskning av semester-löneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	5 567	7 161
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	15 299	38 330
Intäkter av sponsring enl. 6 kap 1§	0	250
Summa	**20 866**	**45 741**

Minskningen mellan åren kan förklaras av att utställningsverksamheten inom Bergrummet enbart har varit i drift under två månader. Antalet betalutställningar på de fyra ordinarie museerna har även varit färre och de betalutställningar som har varit har haft vernissge på hösten.

Not 3 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	402	693
Summa	**402**	**693**

Not 4 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	43 647	47 705
Övriga kostnader för personal	19 721	23 112
Summa	**63 368**	**70 817**

Den sänkta personalkostnaden 2012 är ett resultat av minskade kostnader för timavlönad personal, begränsad Bergrumsverksamhet (2 mån.) samt obesatta tjänster.

	2012-12-31	2011-12-31

Not 5 Övriga driftkostnader

Reparationer och underhåll	645	959
Resor, representation, information	4 412	4 803
Köp av varor	4 496	8 427
Köp av tjänster	12 420	22 976
Förändring av varulager	165	-19
Övrigt	14 309	21 984
Summa	**36 447**	**59 130**

Minskades driftkostnader 2012 kan hänföras till att ingen nyproduktion har ägt rum i Bergrummet samt även färre uppsättningar av temporära utställningar på myndighetens permanenta museer.

Not 6 Finansiella kostnader

Ränta på lån i Riksgäldskontoret	723	975
Övriga finansiella kostnader	64	75
Summa	**787**	**1 050**

Not 7 Medel som erhållits från myndighet

för finansiering av bidrag

Statens kulturråd för finansiering av nämnden för kulturellt samarbete mellan Sverige och Grekland	**82**	**0**
Lämnade bidrag	**-82**	**0**
	0	0

Not 8 Årets kapitalförändring

Butiksverksamheten, över/underskott	-376	314
Bergrumsverksamheten, underskott	-442	-3 448
Slutredovisade bidrag	-342	2 189
Avgiftsfinansierad verksamhet, underskott	**-1 160**	**-945**

Not 9 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	797	707
Årets anskaffningar	0	90
Summa anskaffningsvärde	**797**	**797**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-629	-445
Årets avskrivningar	-168	-184
Summa ackumulerade avskrivningar	**-797**	**-629**
Utgående bokfört värde	**0**	**168**

Not 10 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Ingående anskaffningsvärde	18 801	17 983
Årets anskaffningar	976	818
Summa anskaffningsvärde	**19 777**	**18 801**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-6 105	-4 723
Årets avskrivningar	-1 576	-1 382
Summa ackumulerade avskrivningar	**-7 681**	**-6 105**
Utgående bokfört värde	**12 096**	**12 696**

	2012-12-31	2011-12-31

Not 11 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Ingående anskaffningsvärde	113 363	108 356
Årets anskaffningar	6 152	5 007
Summa anskaffningsvärde	**119 515**	**113 363**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-75 991	-63 805
Årets avskrivningar	-10 352	-9 096
Årets nedskrivningar	-1 147	-3 090
Summa ackumulerade avskrivningar	**-87 490**	**-75 991**
Utgående bokfört värde	**32 025**	**37 372**

En justering i årets avskrivningar 2012 har skett mot bidrag/investering.

Not 12 Fordringar hos andra myndigheter

Fordran ingående mervärdesskatt	1 849	6 197
Kundfordringar hos andra myndigheter	727	419
Summa	**2 576**	**6 616**

Fordran mervärdesskatt avser en månad för 2012 samt tre månader för 2011.

Not 13 Förutbetalda kostnader

Förutbetalda hyreskostnader	14 282	15 263
Övriga förutbetalda kostnader	222	2 024
Summa	**14 504**	**17 287**

I förutbetald hyreskostnad 2011 ingår hyra för Bergrummet med 900 tkr. I övr. förutbet. kostn. 2011 ingår investeringar Etnografiska skattkammaren. som fakturerades dec. 2011.

Not 14 Upplupna bidragsintäkter

Inomstatliga	77	81
Summa	**77**	**81**
Övriga upplupna intäkter Inomstatliga	0	98
Summa	**0**	**98**

Not 15 Övriga upplupna intäkter

	0	**98**
	0	**98**

	2012-12-31	2011-12-31

Not 16 Avräkning med statsverket

Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-3 977	-10 726
Redovisat mot anslag	149 324	152 822
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-152 271	-152 225
Återbetalning av anslagsmedel	0	6 152
Fordringar /Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	**-6 924**	**-3 977**
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	2 363	2 636
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-599	-273
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	**1 764**	**2 363**
Summa Avräkning med statsverket	**-5 160**	**-1 614**

Not 17 Statskapital

Ingående balans	41	41
Utgående balans	**41**	**41**

Not 18 Balanserad kapitalförändring

Ingående balans	14 615	682
Kapitalförändring enligt föregående års resultaträkning - avgår omföring till statskapital	-945	13 933
Summa	**13 670**	**14 615**

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Ingående avsättning	143	252
Årets pensionskostnad	-114	-109
Utgående avsättning	**29**	**143**

Not 20 Övriga avsättningar

Kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder		
Ingående balans	612	431
Årets förändring	87	143
Utgående balans	**699**	**574**
Outnyttjade lokaler och övriga kostnader		
Årets förändring	0	976
Utgående balans	**0**	**976**
Summa utgående balans avsättning	**699**	**1 550**

	2012-12-31	2011-12-31

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	50 236	53 709
Under året nyupptagna lån	6 418	5 825
Årets amorteringar	-15 741	-9 298
Utgående balans	**40 913**	**50 236**
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	62 000	63 000

Not 22 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret enligt regleringsbrevet	15 000	15 000

Not 23 Skulder till andra myndigheter

Utgående mervärdesskatt	234	421
Arbetsgivaravgifter	1 276	1 543
Leverantörsskulder andra myndigheter	447	1 503
Summa	**1 957**	**3 467**

Skulderna har minskat med anledning av att inköpen minskat under 2012 i jämfärelse med 2011.

Not 24 Övriga skulder

Personalens källskatt	1 008	1 389
Summa	**1 008**	**1 389**

Färre personal 2012 än 2011.

Not 25 Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	5 517	5 650
Övriga upplupna kostnader	1 015	521
Summa	**6 532**	**6 171**

Skillnaden i övr. upplupna kostn. 2012 är kostnad för revision samt en s.k. fee för en temp. utst, vilket motsv. ca. 400 tkr.

Not 26 Oförbrukade bidrag

Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	1 832	4 105
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	6 333	6 659
Summa	**8 165**	**10 764**

Minskn. av bidrag från statl. mynd. beror på att ett stort statl. bidragsproj. slutredovisats samt att tidigare avslutade bidrag har utnyttjats.

Not 27 Övriga förutbetalda intäkter

Övriga förutbetalda intäkter	0	141
Summa	**0**	**141**

4.5 Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	62 000	63 000	59 000	59 000	55 000
Utnyttjad	40 913	50 236	53 709	55 825	54 169
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	402	693	135	83	440
Räntekostnader	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	13 000	28 000	26 950	16 000	0
Totala avgiftsintäkter	20 866	45 741	52 051	16 941	19 723
Anslagskredit					
Beviljad	4 568	4 567	4 573	4 455	4 265
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslag					
Ramanslag					
Anslagssparande	6 924	3 977	10 725	6 351	3 505
varav intecknat	0	0	0	0	0
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	116	123	118	117	132
Medelantalet anställda (st)	123	146	133	140	158
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 344	1 583	1 520	1 145	1 216
Kapitalförändring					
Årets	-819	-945	13 934	1 361	5 254
Balanserad	13 670	14 615	682	-685	-10 846

Undertecknande årsredovisning

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2013

Statens museer för världskultur

Sanne Houby-Nielsen
Överintendent